

Posam. štev. Din 1.—, četrtkova in sobotna številka Din 1.50

TABOR, hakeja vsak dan, razve-
nodelj in praznikov, ob 18. uri.
datum naslednjega dne. Stan-
mensko po pošti D 12-50, za ino-
mensko D 20-50, dostavljena na dom
Din 14.—, na izkuznice Din 12-50.

VAROVNI LIST (četrtkova štev.
Tabora) se naroča kot tednik
in stane mesečno 2. Din, četrt-
kova 6. Din, polletno 12. Din,
celoletno 22-50 Din

Naročnina se plačuje v naprej.

TA B O R

(NARODNI LIST)

Posam. štev. Din 1.—, četrtkova in sobotna številka Din 1.50

UREDNIŠTVO "Tabora" in "Na-
rodni lista" je v Mariboru, Jur-
šičeva ulica 4, I. nadstropje.
Telefon intern. št. 246. —
Rokopisi se ne vračajo.

UPRAVA: je v Juršičevi ul. št. 4,
priloge dano. — Telefon št. 24.
ŠHS poštno-šek. račun za "Tabor"
11.767, za "Narodni list" 12.853.

Na naročila brez denarja nemo-
gosta. Inseratne cene po dogovoru.

Leto: IV. (II).

Maribor, četrtek 27. septembra 1923.

Štev: 218 (39).

Naš sedanjí položaj. Pogajanja z Italijo na bazi aneksije Reke?

Maribor, 25. septembra.

Jesensko zasedanje naše Narodne skupščine kaže dvoje znamenj, ki sta politično mislečemu človeku važnega pomena: 1. samoradikalna vlada živi od danes do jutri, t. j. vsak dan ji preti kriza, 2. opozicija se je zblížala in skuša s skupnim nastopom zrušiti samovlado radikalcev.

Položaj samoradikalne vlade v parlamentu smo pretresali pred enim tednom v uvodniku »Jesenski pomenki«. To je bilo ob otvoritvi jesenskega zasedanja parlamenta. Sedaj je že teden dni, odkar je skupščina začela delati. Vlada je medtem pokazala, da še drži v rokah največji nad Nemci in Turki. Toda roke se ji očitno fresejo in se utegne zgoditi, da bodo tudi Nemci in Turki zaje-
drali v opozicijo. Včerajšnje vesti iz Beograda že govorijo o tej možnosti. Vlada baje pripravlja nove koncesije, da si ohrani glasove nemških in turških poslancev, ki brez njih nimajo večine. Taka vlada, ki ji vsak dan grozi kriza, pa ne more mirno delati in ves njen trud ima vrednost enega dneva. Bilo je pričakovati takoj v začetku, da se bo samoradikalna vlada morala boriti s podobnimi težavami. Kajti vsakomur, kdor misli razumno in hladno, je bilo jasno, da bi se mogla delj časa držati le demokratiško-radikalna koalicija. Kaj drugega bi bilo, če bi radikalci zatajili svojo preteklost in bi sprejeli v svoj program revizijsko ustavo, takisto bi zatajili svojo preteklost radičev in bi republikansko namestili s priznanjem monarhije, fe-
deralizem pa s pokrajinsko avtonomijo. Tako bi bila omogočena radikalno-ra-
dikalno-klérikalna vlada. Za časa radi-
kalo-federalističnih pogajanj v Za-
grebu so nekateri že sanjali o tem. Se-
veda so vse to prazne marnje, ker radi-
kalci ne popuste od vidovdanske ustave,
radičevi pa ne od republikanstva in fe-
deralizma. Zato zamar čakanju, da bi se
radikalci sporazumeli s slovenskimi in
hrvatskimi separatisti.

Demokratiško-radikalna koalicija?

Preostala bi samo še demokratiško-
radikalna koalicija, ki bi bila tako mo-
žna, da bi ljubovala opoziciji. Njen de-
javni program bi bil: konsolidacija dr-
žavne, demokrati in radikalci so skupaj
ustvarili Vidovdanske ustavo, naj bi jo
skupaj skupaj izvesti do konca! V tem
slučaju pa bi morali radikalci v mar-
skem popustiti. Bili bi vezani napram de-
mokratom, ne bi smeli vladati po svoje.
Taka koalicija bi seveda ne zadovoljila
slovenskih avtonomistov in hrvatskih
federalistov. A kaj naj jih zadovolji?
Samoradikalna vlada — kakor vidimo
— ne. Samodemokratiška vlada je nemo-
žna in bi ji zadovoljila še manj. Sloven-
ski klérikalci ne morejo prevzeti vlade
in bi ji zadovoljila še manj. Sloven-
ski klérikalci ne morejo prevzeti vlade
in bi imeli proti sebi demokrate in
radičevce, dvoje najmočnejših strank.
Ker pa kateri kralj bi njim poveril se-
stavno vlado? Kdo naj potem parlamen-
tarno vlado? Vse ostale stranke so
manjše in ne pridejo v poštev. Preostala
bi uradniška vlada ali vojaška diktatu-
ra. Kdo si jo želi?

Ker tedaj samoradikalna vlada 1.
ne zadovoljuje nikogar drugega razven
radikalcev, Nemcev in Turkov, 2. ne
more doseči sporazuma z revizijskimi,
t. j. vlada radikalcev in demokratov, ki
s kombinacijo kake manjše skupine

Rim, 25. sept. V italijanskem časo-
pisju je glede reškega vprašanja nastal
simptomatičen molk. Dočim je zadnje
dni prinašalo obširne članke o miroljub-
nih namerah Italije in kako je Pašičevo
pismo odprlo pot za končni sporazum,
prinašajo sedaj le vesti iz Londona in
Pariza, ki potrjujejo »Matinovo« vest,
da se bodo pogajanja med Jugoslavijo
in Italijo vodila na podlagi italijanskih
predlogov.

Položaj v Bolgariji.

Neresnične vesti o umoru Cankova in o
udušen. — V severnem delu

Beograd, 26. septembra. (Izv.) O
ušodi kralja Borisa ni znanega nič za-
nesljivega. Pobegnil je iz Sofije na svoj
grad Vranja, odkoder je nameraval po-
begniti z aeroplanom v inozemstvo. Za-
trjuje pa se, da je bil od nekega polka,
pod vodstvom generala Lazarova usfavl-
jem General Lazarov mu je sporočil,
da je vlada sklenila, da skupno s kra-
ljem ali pobegne ali pa skupno z njimi
pogine. Močna vojaška straža je nato
kralja spremila nazaj v Sofijo. Vest do-
sedaj še ni potrjena.

Beograd, 26. sept. (Izv.) Ker so
vse telefonske in brzojavne zveze s So-
fijo prekinjene, ni od tam nikakih za-
nesljivih poročil. Poročila prinašajo od
tam samo potniki, ki pa niso vedno za-
nesljiva in navadno pretrana. Pač pa
je danes poslal naš poslanik v Sofijo
naši vladi poročilo, v katerem pravi,
da so vesti o imenovanju Todorova mi-
nistrom notranjih zadev preuranjene.
Tudi o umoru ministrskega predsednika
Cankova in o begu kralja Borisa raz-

Pariz, 25. sept. Tukajšnji listi piše-
jo, da zadnji Mussolinijevi predlogi sto-
je izven okvira rapalske pogodbe in da
torej tudi rešitev reškega vprašanja ne
more biti v skladu s to pogodbo. Italija
predlaga, da se neodvisnost reške države
ukine, Pašić pa je na to odgovoril, da je
želja beogradske vlade, naj bi se vsa
vprašanja glede Reke rešila z direktnim
sporazumom.

begu kralja. — V južni Bolgariji spor
države še boji.

Širjene vesti so neresnične. Res pa je,
da vladajo v Bolgariji, zlasti v severnih
pokrajinal veliki nemiri. Izgleda pa,
da bo vlada dovolj močna, da nemire u-
daši. V Sofiji vlada red in mir.

Beograd, 26. sept. (Izv.) Danes zjut-
raj krog pol 1. ure zjutraj so prispele
po večdnevni prekinjenju zvez s So-
fijo prve zanesljive vesti, ki pravijo, da
se je vladi po večdnevni bojih posre-
čilo ukrotiti upornike v južnih delih dr-
žave ter zopet vzpostaviti red. Nemiri v
severnih pokrajinal so še le pričeli. —
Vlada je dirigirala večino čet v te kra-
je, da tudi tukaj vzpostavi mir. V se-
vernih pokrajinal so tekomi zadnjih dni
dosegli komunisti in zemljoradniki zna-
ne uspehe.

Sofija, 25. sept. (Izv.) Bolgarski do-
pisi trdijo dementira vesti o generalni
stavki državnih uslužbencev, ki so bile
razširjene v inozemskem časopisju ter
zatrjuje, da se v vsej državni upravi
vrše vsi posli normalno in o kaki stavki
sploh ni bilo niti govora.

Zmaga Francije v poruhrskem vprašanju.

Odločilen preokret v reparacijski politiki. — Soglasen sklep min. predsednikov
nemških držav. — Obustava pasivnega odpora bo razglašena s posebno prosla-
macijo. — Novi Poincaréjev program.

Berlin, 25. sept. (Izv.) Wolfov urad
poroča, da je konferenca ministrskih
predsednikov posameznih nemških držav
soglasno sklenila, da se mora odpor v
Poruhrju in notranjepolitičnih in finan-
cijah vzrokov takoj ukiniti.

Pariz, 25. septembra. (Izv.) »Agence
Havas« poroča: V zunanjem ministr-
stvu je bilo danes objavljeno, da franco-
ski poslanik v Berlinu še ni sprejel ofi-
cijelnega obvestila o obustavi pasivne-
ga odpora v Poruhrju. Glasom sklepa
nemške vlade se bo sporočila obustava
odpora naroda s posebno proklamacijo,
ki se bo izročila tudi okupacijskim obla-
stem. Obustava odpora bo postavila
nove temelje, ki omogočijo uspešna
pogajanja med Nemčijo in Francijo. —
Pred pogajanj se bo še vršila konferen-
ca med Poincaréjem in belgijskim mini-
strskim predsednikom.

SKLICANJE RESKE KONSTITU- ANTE.

Sužak, 25. sept. Včeraj je guverner
Reke italijanski general Giardini izdal
proklamacijo, s katero je sklicana reska
konstituenta za 1. oktober.

Nadaljevanje niških pogajanj v Sofiji.

Beograd, 26. sept. (Izv.) Vlada je
sprejela včeraj oficijelno povabilo Bol-
garske vlade k jurdično-finančni kon-
ferenci, ki se bo vršila dne 1. oktobra v
Sofiji. Konferenca bo tvorila nadalje-
vanje niške konference ter se bo vršila
razprava o osiguranju mej pred napadi

komitašev. Za predsednika naše delega-
cije je imenovan profesor Nita Nova-
ković.

BORZA.

Curie, 26. sept. (Izv.) Sklepní tečaj.
Pariz 35.05, Beograd 6.55, London 25.57,
Berlin 0.000005, Praga 16.825, Milan 25.67,
Newyork 559, Dunaj 0.0079, žig. krone
0.00795.

Zagreb, 26. sept. Pariz 5.475—5.555,
Švica 15.725—15.75, London 3.98—
4, Berlin 0.00080—0.0012, Dunaj 0.1215—
0.12325, Praga 2.63—2.64, Milan 4.03—4.05,
Newyork 86—87.

Bila v parlamentu tako močna, da bi
lahko brez ozira na opozicijo izvedla
skupno izdelano ustavo in izvrševala
zakonodajno in upravitelno delo.

Toda radikalci so si naredili nalogo, da
demokratiško stranko kar najbolj osla-
bijo, ker je v nji mnogo »prečanov«,
ker imajo tako širokosrčne politike kot je
n. pr. Ljuba Davidović in ker zastopa
jugoslovenski program, ki ga nekateri
radikalci listi nazivajo: »protisrbska
jugovina«. Radikalci so se nadalje iz-
mizirali do demokratov, pogajali z Radi-
čevci in sklenili z njimi nekak protokol,
ki se ga niso držali; s tem so hrvatske
republikance, ki mirajo delo v parla-
mentu, priznali kot zastopnike Hrvatov.
To so storili po tem, ko so demokrate v
Srbiji dolžili, da delajo za revizijo u-
stave in za sporazum s Hrvati. Obenem
pa so vpili: če Hrvati in Slovenci moče-
jo sporazuma z radikalno stranko (brez
revizije ustave), jih odžagamo (ampu-
tiramo!).

Kaj tedaj preostane?

Položaj je zelo nejasen. Če bodo ra-
dikalci nadaljevali s sedanjim taktiko,
bodo onemogočili vsak poznejši spora-
zum z demokrati. Namesto konsolidacije
bomo imeli težke politične boje. Tam,
kjer je slaba vlada, se iz žugajočih be-
sed izležejo nevarna dejanja. Že sedaj
vidimo, da bo samoradikalna vlada kon-
čala s katastrofalnim neuspehom. Na
mesto sporazuma se je šele razvijal u-
sodni nesporazum. Odločitev leži v ro-
kah radikalcev. Ako demokrati krenejo
na levo in porušijo mostove sporazuma
z radikalci, so radikalci navezani ali na
kapitulacijo pred revizionisti ali pa na
vlado bajonetov, ki bi stvar samo za-
vlekla. Bodočnost naše politike je zelo
meglena. Državo vladajo plemenski se-
paratisti. Srbi ne popuste na račun Hr-
vatov in Slovencev, Hrvati ne na ra-
čun Srbov. V taki situaciji se jasno o-
paža vsa slabost separatistične politike.
Na mesto da bi bili sprejeli načelo enot-
ne države in enega parlamenta kot pod-
lago za politično razvrstitev po misel-
nih, socialnih in gospodarskih interesih,
smo razbili ali oslabilili jugoslovanske
stranke (demokratiško, socialistično, ze-
mljoradniško in — če hočete — komu-
nistično) in nasproti si stoje plemenske
stranke, ki se pripravijo o preteklosti, o
državnem pravu, o suverenitetu, o vlada-
vini itd. itd. Separatizem napreduje, go-
spodarsko, socialno in kulturno življenje
vseh nas (Srbov, Hrvatov in Slovencev)
pa nazaduje.

Polem abstinenca, plemenske politike in
malih strank.

Iz položaja po marčevih volitvah se
politično misleč opazovalec nauči troj-
nega:

Abstinenca je skrajno škodljiva; ker
je jalova. Tisti, ki delajo v parlamentu,
dosežejo več uspehov nego oni, ki ne
čejo v parlament. V politiki je kakor v
igri: bolj si zvit, večji uspeh imaš. Za
političen uspeh je treba biti zvit in
delaven. Separatisti so krivi, da v naši
državi ni boljše. Če bi bil Radić šel v
skupščino, bi lahko dosegel ogromne
uspehe. Vplival bi tudi na smerice ra-
dikalne in demokratiške politike. Izgovor
bi dalekosežen preokret, ki bi moral
imeti blagodejne posledice za vse drža-
vo. Njegov beg v inozemstvo je samo
no dejanje, s katerim je udaril ob zid
svoje slepe nlice. Sedaj ne more več ni-
kamor, razen če kot izdajalec prižene
tuje bajonete.

Imamo plemenske stranke, ki pred-
stavljajo večino Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev in vendar ne more priti do spo-
razuma. Slovenci hočejo avtonomijo,

Hrvatje federalizem, Srbi hegemonijo (plemensko nadvlado). Mislimo pač le plemensko orientirane Srbe. — Slovenska avtonomija pa je tudi zadeva Hrvatov in Srbov. Če je nočejo ne Hrvatje ne Srbi, kaj potem preostane? Da se Slovenci sporazumejo ali s Hrvati ali s Srbi in potem oboji skupaj s tretjimi. Kakor smo videli, to ne gre. — Hrvatje hočejo federacijo in republiko, Radić celo govori o popolni separaciji. Tega pa Srbi nočejo, vedoč, da so hrvatski zastopniki v Narodnem vijeću že sprejeli ujedinjenje in monarhijo (brez monarhije je ujedinjenje nemogoče, dokler so Srbi za kralja) in ker je na hrvatskem ozemlju mnogo Srbov; dalje Hrvati zahtevajo za federativni del Hrvatske kraje, ki ne spadajo v zgodovinski pojem Hrvatske. Dokler so nasprotja taka, je vsak sporazum izključen tembolj, ker za centralizacijo okoli Beograda niso odgovorni le gg. Pašić, Pribičević, Žerjav, itd., temveč tudi gg. Korošec, Trumbić, Protić itd., ki so sedaj proti centralizaciji. V politiki je glavni cilj uspeh. Kateri hrvatski ali slovenski separatist more zameriti srbskemu separatistu, da je z istimi metodami dosegel boljši uspeh?

Končno vidimo popoln polom malih strank. Slovenska ljudska stranka danes zastopa skoraj vse Slovence, ali pa ima njena politika kak uspeh? Ali lahko vpliva na gospodarsko in davčno zakonodajo, ali lahko prepreči redukcijo slovenskih uradnikov? Danes se opaža v vseh evropskih državah težnja po močnih strankah. Parlamenti so tako razcepljeni, da se organizirajo struje zoper parlamentarizem. Edina rešitev pred raznimi skrajnostmi, zlasti pred diktaturo, je v načelu: v parlament močne stranke! Volilci, ki se preveč ne razhajajo po političnih, kulturnih in socialno-gospodarskih smernicah, se morajo združiti. To načelo je vedno zastopala demokratska stranka, kajti v naših zaostalih razmerah je edino jamstvo, da pridemo do moderne zakonodaje in socialne svobode. Demokratsko stranko so hoteli izpodbiti z malimi strankami, a že volitve 18. marca so ta poskus glasno obsodile. Sedaj vidimo, da so celo plemenske stranke prešibke za izvršitev težkih nalog. S skrbjo gledamo v bodočnost, ki bo zahtevala še mnogo žrtv, preden se bodo pri nas »vremena zjasnila«.

„ITO“ je najboljša zobna krema. Dobi se povsod.

Jugoslovani, Slovenci! Ne ubijajmo se sami!

(Dopis iz Slovenskih goric.)

Precej temeljito je skusil oslabiti pomen protialkoholnega gibanja gospod. vinarski ravnatelj Puklavca. Vidi se, da ga boli, ko vidi večne trpine sobrate Slovence večkrat na zatožni klopi v porotnih dvoranih in časniških predelih posebno radi pijančevanja in potapljanja v alkoholu. G. rav. je nastopil v svojem »Taborovem« članku kot spreten, a obenem sočuten zagovornik. Seveda so dale obrambi smer bolj gospodarske nego moralne potrebe klijentove. Zakaj tukaj sta gospodarski napredek in moralna bolezen v soosmerni poročni zvezi. Treba bo spretnih ekonomov, treba bo večjih moralnih zdravnikov, da se narodno zdravje zopet okrepi, ne da bi vinogradništvo trpelo.

V polnem obsegu pritrdim besedam: »Le enega ne zahtevajte nikar od nas, gg. abstinentje itd. Čaši rujnega vina — tega zdravilnega eliksira naše matere zemlje, ki nas pusti pozabiti vse skrbi in nadloge, ki osvežuje in krepi naš duh in naše delo (pa le pri zmernem uživanju, sicer je strup za obojno), se Jugoslovani, Slovenci nikdar ne odrečemo! — Prav tako — tista ekstremna abstinenca je pri vsem vpitju in pridigovanju neizvedljiva. Le ne iz enega ekstrema v drugega. Toda ravnotako resnično je, da se mora pijančevanje in pogrezanje v alkoholno blato radikalno zaježiti, ako hočemo Slovenci, Jugoslovani ohraniti moralno, telesno in gospodarsko zdravje. Tudi gospodarsko? Tudi! Kaj pomaga, ako par ducatov vinogradnikov, gostilničarjev itd. po vnu obogati, oziroma krepi svoje gospodarstvo, ko pa po alkoholni vabi pade

stokrat toliko drugih v socialno bedo. Ali me razumete? Grem enkrat z gostilničarko iz Nove vasi pri Mariboru; srečujeva železničarske delavce. Prisiljeno smehljajoči jo (gostilničarko) pozdravljajo. »To so naši gostje,« pripomni krčmarica in dostavi zaupno: »Veste, takole do 10. v mesecu še plačujejo, potem pa pijejo »na pogo«, pa prvega plačajo vse.« To je tisti: »nas pusti pozabiti vse skrbi in nadloge« — da mož pozabi pod vplivom alkohola, da ima skrbeti za obitelj, da je družinski oče, da otroci nimajo ne kruha, ne obleke — pozabi — dobro se počuti v tem pozabnem stanju — še en liter in še enega — bratec veselji vsi, tralala — to nam korajžo da, — a grozna resnica z vso svojo strahoto se maščevalno zareži v nas, ko se prebudimo v treznost, ko se zopet zavemo, da imamo glavo in srce ...

Res je, da je večina našega naroda zdrav in da ne gre alkoholne bolezni generalizirati na vse Slovence, Jugoslovane. A manjšina je bolna, močno okužena in iz manjšine kaj lahko postane večina. In ta nevarnost se mora odstraniti v interesu zdravega državnega razvoja in stane, kar stane! Le pogledimo v sodnijske dvorane. Skoro vsi poboji so v zvezi z alkoholom, istotako rodbinske žaloigre koreninijo po večini v njem. Pred par leti se je pripetilo v Mariboru: žena z otroci že komaj čaka soboto večer moža-delavca, da prinese denar za moko in kruh. Mož se po prejemu plače pomudi v gostilni, vesela družba, čaša rujnega vinca »pusti« rodbinskega očeta pozabiti »vse skrbi« — bratec veselji vsi, tralalala — mož zapije celo plačo in pride domov praznih rok. Sledi grozna rodbinska drama!

Ravno ko sem čital v »Taboru« članek g. rav. Puklavca, je pripeljal mimo dvoprežni voz; gospodar-voznik je ležal brez zavestno pijan na vozu — deček popotni prepreči nesrečo, stopi na voz in ga popelje domov. Mož ima vinotoč in »železna srajca« bode kmalu gotova. Zopet: trezen, pošten mlad posestnik. Imel je vinotoč — bratec veselji vsi, tralala — privadil se je pitju — vsak dan je prišel v rožice — tudi ko ni imel več vinotoča — prepričal se je, s taščo — konec: kropla v srce — nežni otroci brez očeta. Še drug slučaj: Mož, resen, trezen kmet gre z otroci v vinotoč, da izpolni svojo sosedsko dolžnost. Pride ob 4. uri zjutraj domov — z otroci — komaj, da se posadi na stol; prosi ženo, naj ga sleče. Žena: zdaj gremo kositi, pa ne spat — mož se zvali na tla — in leži kot slika bridkosti do 8. ure. V nedeljo večer — pri sosedu v vinotoču — bratec veselji vsi, tralala — doma pa je nastal po otrocih požar in upeljel vse ... Mlečno otroci dečki hočejo imeti denar za vinotoč — komaj kura zakokodajeka — v žep z jajcem — in gospodinje tožijo, da te šentane kure nič ne »nesejo«. Pridna služkinja — pride malo na vinotoč — ramolike — lušno — gre večkrat, zapusti službo, se potika, postane ničvrednica! Da ne govorim o propadanju drugih moralnih vrednot ob enakih prilikah. To so le nekateri žalostni slučaji — vsi iz ene župnije. Navzlec vsemu pa pritrdim g. Puklavca, da si ne damo vzeti čaše rujnega vinca. Nočemo ameriške abstinence, ker je tudi nezdrava. Ali tako ne gre. Narodno zdravje, državni organizem se mora proti alkoholni epidemiji zaščititi. To bo tudi zadnja od pomoči proti socialni bedi proletarijata, le verjemite mi. Zaprite res alkoholne pasti — pa ne res potrebnih, poštenih gostiln. Pogledajte si cesto od Maribora do St. Ilje — ali ni vsaka druga hiša gostilna? Je li to narodna in državna potreba? Skrbite za zdrav izvoz vina, z zastrupljenimi vinotoči pa proč. Zakoni proti pijančevanju pa se naj res izvajajo, ne da so samo na papirju, kakor večina enakih odredb.

Slovenci niso pijanci, a med njimi se taki bolj in bolj pojavljajo in oblastni je jih po svojih vinotočih in nebroj gostilnah same pridno vzgajajo. Tistemu visokemu dostojanstveniku, ki je Slovenec pred kraljem denunciral, da so pijanci, pa kličemo: Sram ga bodi! — in naj si je bil sam bivši cesar Janez. — Imel je priliko in dolžnost, Slovence zdraviti — a šekal jim je le še nove rane. Žalostno — pa resnično!

Podpirajte Jug. Matico!

Politične vesti.

* **Naš poslanik v Rimu** — bo zamenjan? Radi neuspeha naše vlade v diplomatskem sporu z Italijo glede Reke se sedaj iščejo žrtve. Kot prva žrtev pade — kakor poroča beograjski »Preporod« — naš poslanik v Rimu g. Antonijević, češ da ni znal voditi ne enega spornega vprašanja z Italijo pravilno ter da ni obveščal naše vlade. Zadnji neuspeh njegove diplomatske akcije pa je povod, da bo zamenjan. Zdi se nam, da bi predvsem morala biti zamenjana tudi gosp. zunanji minister Ninčić in g. min. preds. Pašić.

* **Blokaška lajna.** V nedeljo so imeli Radićevski poslanci zopet v Zagrebu sejo. Sklenili so med drugim, da Hrvati ne priznajo posojila, ki bi ga najela centralna vlada v Franciji, češ da zastopstvo Hrvatov pri tem ni sodelovalo. To je seveda otročje. Radićevskim poslancem je pot v skupščino odprta in lahko tam tudi preprečijo najetje posojila.

* **Italijani so nas hoteli napasti.** »Slov. Narod« objavlja pismo iz Pariza, v katerem dopisnik na podlagi konkretnih dejstev dokazuje, da je Italija ob času krize v pogajanjih radi Reke res koncentrirala ob naši meji 70.000 vojaštva in pa mnogo težke artilerije ter da je vse pripravila za napad, dobro vedoč, da je naša meja takorekoč nezavarovana. Sele ko so velesile zavzele naproti temu grozeče stališče, je stvar obrnila na drugo plat, češ da ima samo vojaške vaje. Čudno je le to, da so se vsa gibanja čet vršila izključno po noči, kar pri manevrih ni navada.

* **Polomija voditelja slovaških avtonomistov.** Slovaški Radić, voditelj tamošnjih Madžarom prijaznih separatistov, katoliški župnik Hlinka je napovedal na dne 22. tm. velik shod v Košicah. Mož pa je imel smolo. Dasi ima v Košicah mnogo pristašev in tudi živi veliko njemu naklonjenih Madžarov, so ga številnejši nasprotniki sprejeli že na kolodvoru z viharnimi klici: »Hambac! (sramota). Hlinka ni upal izstopiti, dokler ga ni vzela v zaščito policija one države in tiste vlade, proti kateri toliko rovari! V varstvu policije se je podal v zborovalne prostore. Tu je množica njegovih nasprotnikov razbila steklena vrata in kljub odporu policije zasedla prostore pred zborovalno dvorano. Na pomoč je moral priti še 60 redarjev in 15 redarjev na konjih. Ker se je bilo bati, da bo nastal spopad in da bo množica župnika Hlinko linčala, je zastopnik oblasti shod razpustil. Voditelj slovaških separatistov se je moral v spremstvu policijskega kordona vrniti na kolodvor in sesti na prvi vlak, ki ga je odpeljal iz kraja, kjer je pričakoval triumf separatistične misli. Nekega kmeta je ob burnih prizorih zadela srčna kap in je bil na mestu mrtev.

* **Volitve na Grškem odgojene.** Glasom poročil tukajšnjih listov je grška vlada odgodila volitve do 2. novembra. Kot vzrok se navaja to, da Zaimis ni hotel prevzeti mesto načelnika grške enofne stranke.

* **Avstro-ogrška justica.** Značilen dokument o bivši avstro-ogrski justici pri naša nedeljska »Prager Presse«: Fotografirani posnetek lastnoročnega pisma cesarja Franca Jožefa. Pismo poteka iz leta 1894. Takrat se je v Pragi vršila razprava zoper češke omladince, ki so delali proti habsburško-nemškemu načrtom. Ker pa je bilo sodišče precej nepristransko, je pravični Franc Jožef občutil potrebo, da potem ministrskega predsednika vpliva na sodišče, da sodi tako kot se cesarju svetovalci nemški listi. Zaradi tega seveda ni nihče izbrisal napisa v cesarskem Schönbrunnu: Pravica je podlaga držav; pač pa je zgodovina izrekla obsodbo nad Habsburžani in njihovim cesarstvom.

* **Ludendorff — poveljnik bavarskih čet.** Izgleda, da bo v bližnjih dneh prišlo do popolnega preloma med Berlinom in Münchenom. Bavarska je pred vrati monarhističnega puča. Kakor poročajo bavarske ljudske obrambe na pol oficijaliz Berlina, je bilo vrhovno poveljstvo jelo izročeno znanemu Viljemovemu oprodi, maršalu Ludendorffu. To je očiten sovražni sunek proti Berlinu in znamenje, da se na Bavarskem pripravljajo dalekosežni dogodki.

* **Madžari prekašajo Italijane.** Madžarska odvetniška zbornica se je pečala

z novim načrtom kazenskega zakonika, ki ga je izdelala sedanja vlada. V zbornici je bilo ugotovljeno, da je ta načrt skrajno nazadnjaški. Tako je odpravljen zadnji ostanek tiskovne svobode. Kdor kritizira delovanje vlade, je najkrajšim potem obsojen v večmesečni zapor. Vsako kritiko je smatrati za zločin zoper javni red. Težke kazni so naložene za bogokletstvo in podobno. Osnutek je tako gorostasno nazadnjaški, da so ga madžarski odvjetniki zavrnil.

Dnevna kronika.

Požar v Scherbaumovem mlinu na Bistrici ob Dravi.

Bistrica ob Dravi, 26. septembra

Danes krog pol 10. ure dopoldne so zapazili železničarji na bistriškem kolodvoru in drugi, na bližnjem polju se mudeči ljudje, da se je začel iz poslopja Scherbaumovega mlinu poleg bistriškega kolodvora dvigati gost dim. Takoj nato se je oglasil požarni rog in majhni zvonček v bistriški kapelici je začel biti plat zvonja. Ljudje s polja in vasi so prihiteli in kmalu se je zbralo krog mlin na precejšnje število ljudi. Takoj nato je prihitela tudi bistriška požarna brigada in takoj stopila v akcijo. Ogenj je nastal na podstrešju, kjer se nahaja vertnjaka čiščenje zrnja. In to je bila sreča, kajti če bi bil ogenj nastal kje v pritličju ali v enem izmed treh nadstropij, bi bil mlin brezdvomno postal žrtev plamena. Tako pa je dim takoj udaril skozi streho in opozoril na pretečo nevarnost. Ognjegašci so imeli težko delo. Vse podstrešje je bilo napolnjeno s dimom, tako da so morali najprej odkriti streho da so dobili vsaj malo zraka. Podstrešje je bilo v hipu v plamenu. S pomočjo Minimax-aparata so udeležili prvi ogenj, dokler niso napeljali cevi in po polurnem naporu ogenj popolnoma pogasili. Vse tramovje je popolnoma ožgano in samo še pet minut pozneje, pa bi se bil ogenj razširil na vse poslopje. Škoda je razmeroma mala. Na lice mesta je prihitela tudi mariborska požarna brigada v vsem svojim orodjem ter motorno in avtoturbinsko brizgalno, ki pa ni več stopila v akcijo.

K vsej sreči je nastal ogenj po dnevu, kajti po noči bi ga ne bil nikdo opazil in bi bila vsa vas v nevarnosti. Kako je ogenj nastal, še ni povsem pojasnjeno, sumi se pa, da so se vireli tečajji vertnjaka, ker niso bili namazani. V mlinu so bili v času nesreče štirje varnostni moke in pet vagonov koruze razen običajne zaloge premoga za kurjenje parnega kotla.

—□—

— **Smrtna kosa.** V torek 26. tm. ob 3/8. uri zvečer je umrl pri Sv. Antonu na Pohorju ugleden narodnjak, veleposlanik in župan g. Franc Mravljak, star 73 let. Županoval je svoji občini nad vse let. Vzgoden skozi 40 let. Bil je tudi dolgo let načelnik krajnega šolskega sveta in svoje čase član okr. zastopa. Zaprtil je ženo in 9 otrok, med njimi profesorja v Celju g. Fr. Mravljaka in velepos. Vuhredu, g. Petra Mravljaka, katereje vzgojil v odlično narodnem duhu. Po vojni, neupogljiv in kremenit značaj, ki je vse svoje življenje posvetil samodelu, je bil vsikdar neustrašen propagandnik napredne ideje in pristaš demokratske stranke. Bodi mu v naših srečih ohranjen blag spomin, njegovi rodbini za izrekamo najiskrenejšo sožalje!

— **Ptujski župan odstopil.** Pri zadnjih obč. volitvah je nemškotarski pek Lohsinec s pomočjo soc.-demokratov postal župan. Seveda je povsod, kjer je mogel, delal proti slovenskim interesom. V zadnji seji obč. sveta je hotel preprečiti pogodbo mestne občine z Dravimatičnim društvom glede zakupa mestnega gledališča. Toda pogorel je, celo njegovi soc. demokrati so ga pustili na cedilu, in soglasno je bila pogodba sprejeta. V zaupni seji so mu nato še sprili glavo radi njegovega obnašanja ob prijetju rojstva prestolonaslednika. To ga je tako razburilo, da je odložil župansko čast. Do izvolitve novega župana vodi županske posle vrli narodnjak g. Blažek, pri volitvi župana pa pride na župansko mesto Slovenec.

— **Še ena nesreča v Bistrici ob Dravi.** Včeraj 25. t. m. popoldne se je pripetila v Kobijevi parni žagi na Bistrici ob

Dravi nesreča, katere žrtev je postal 57letni pomožni delavec Avguštin Razborčan. Hotel je dejati jermen na gonilno kolo pri nekem stroju. Ker pa ni predpisane priprave, je hotel to storiti s kratkim kolecem. Vsled premale previdnosti in ker ni predpisane zavarovalne naprave, je jermen kolec zagrabil in ta je udaril Razborčana tako močno v trebuh, da se je na mestu zgrudil. Prenesli so ga v stanovanje strojnika, kjer je par minut potem izdihnil. Razboršek zapušta ženo in 6 nepreskrbljenih otrok.

Tatvina pri Sv. Rupertu v Slov. Posestniku Francu Kranjcu pri Sv. Rupertu v Slov. goricih je te dni izginila iz omare razna zlatnina v vrednosti 5000 Din. Med ukradenimi predmeti je zlata ženska ura, na pokrovu gravirano čevljo, zlata 50 cm dolga verižica, zlati prstan in več zlatnikov in srebrnjakov. Pred nakupom ukradenih predmetov se svari!

Natečaj za barvotisk. Uduženje vojnih invalidov kraljevine SHS središnji odbor v Beogradu razpisuje pod št. 5501 od 15. septembra t. l. natečaj za tiskanje svojih diplom po že izdelanem načrtu pod sledečimi pogoji: 1. Izdelava diplom mora biti hromolitografska to je, da se mora original reproducirati v osemih barvah tako, da iste popolnoma odgovarjajo originalu. Načrt se sme delati izpopolniti. 2. Potreben tekst bo treba postaviti v cirilici in latinici in dotični stavek predložiti na vpogled in odobrenje za reprodukcijo. 3. Format papirja mora biti v velikosti 45-63 cm, tisk pa se mora izvesti tako, da bo okoli roba papirja 4 cm praznega prostora. 4. Papir mora biti brez celuloze in ne sme biti lažji od 45 g pri komadu. 5. Prvi odtis (korektura) mora biti odobren za tiskanje od strani Uduženja vojnih invalidov, katero si pridruži pravico, da v slučaju nesolidne izdelave odloži sprejem. 6. Diploma se bo tiskala v 15.000 izvodih. Natančnejše podatke daje Uduženje vojnih invalidov, Središnji odbor v Beogradu, kjer se more pogledati tudi načrt. Ponudbe z vzorci papirja se pošiljajo na Uduženje vojnih invalidov v Beograd do 15. oktobra t. l.

Umri književnik in novinar. V Novem pri Trojici je umrl 24. tm. književnik in novinar Ivo Čipiko.

Šikarsko šolo v Novem Sadu otvorijo na tamošnji gimnaziji neki ruski amaterski za deca in odrasle. Predavanja bodo ob nedeljah in praznikih.

Jugoslovani za japonske potreselce. Jugoslov. Rdeči križ je kot prvo tarilo za žrtev potresa na Japonskem dobil 5000 švicarskih frankov. Društvo se bo ponovno obrnilo na jugoslovansko javnost za prispevke v ta namen.

Kr. veterinarska visoka škola u Zagrebu. Kod zavoda za zarazne bolezni Histološko-embriološki zavoda raspisano je po jedno asistentsko mesto. Pobjednički pogoji so razabrali na rektoratu ploči, ali dobiti i pisnimim putem iz rektoratske kancelarije. Natječajni rok do 20. oktobra t. g.

Poveljstvo Jadranske straže v Ptuju poziva vse napredno ljudstvo, da pristopi vse brez razlike strank kot član k omenjenemu društvu. Sprejemanje novih članov vrši se v nedeljo od 10. do 12. ure predpoldan v spodnjih prostorih Narodnega doma. Kjer bodo tudi vsakomur na ogled društvena pravila in ilustrirano službeno glasilo.

Zagreboški komunisti so sklicali minulo nedeljo v nek gozdič za Mirogotje, na katerem komunistično zborovanje, na katerem so nameravali zavzeti krogom v Nemčiji in Belgiji. Toda predno so prišli do zaključka, je je pojavila policija, ki je 10 voditeljev aretirala, ostali — kakih 100 oseb — pa so se razbežali. Policija je uveljavila preiskavo.

Koncert slovenskih učiteljev v Bologni. Zbor slovenskih učiteljev iz Gorice in Trsta prireja koncertno turnejo po Italiji. V nedeljo 23. tm. je priredil v Bologni koncert v Bologni. Listi poročajo zelo lepem uspehu.

Madžari skrbijo za izobrazbo svoje prestonaslednice. Budimpeštanski kralj poroča, da bo v bodoče stalno bil po eden član madžarske aristokracije pri kraljevski vlagi — prestonaslednici Otona. Sedaj je pri njem grof Oton Czernin, ki poučuje kraljeviča Otona o madžarskem državnem pravu. Po-

tem bo ga poučeval grof Nikola Szechenyi o madžarskih narodnih običajih.

Veliko delavsko zborovanje v Amsterdamu. 23. sept. se je vršilo v Amsterdamu veliko delavsko zborovanje, ki ga je sklicala socialna demokratska stranka v zvezi s strokovnimi organizacijami. Na zborovanju so govorniki nastopili proti militarizmu ter zahtevali za vse delavce osemurnik in sodočevanje delavstva pri podjetjih ter sploh socializacijo industrije. Zborovanja, ki ga označujejo listi kot največje, kar se jih je doslej vršilo na Holandskem, se je udeležilo 60 do 70.000 ljudi.

Vserska olimpijada. Dne 16. sept. se je vršila v Moskvi velika vserska olimpijada, katero je priredil sovjetski institut za fizično kulturo na posebnem stadionu, zgrajenem v ta namen ob gospodarski razstavi. Tekmovanje je trpeelo osem dni. Rezultati še niso znani.

Drama na beneških otokih. Italijanski listi prinašajo poročilo o krvavi ljubzenski dramu, ki se je odigrala te dni ob beneških otokih. Italijanski častnik Cesare Muschietto, sedaj bančni uradnik v Benetkah, je najel gondolo ter se odpeljal s svojo prijateljico, ločeno ženo na morje. Ko so bili že precej oddaljeni od obale, je v kabini počil strel. Gondolir je šel pogledat in našel žensko mrtvo v luži krvi. Morilec mu je takoj nastavljal na prsi samokres ter zahteval, naj ga prepelje do železniške proge, kjer se bo vrnil pod vlak. Obljubil mu je zato bogato nagrado. Strel pa so čuli tudi stražarji na obali in so gondolo ustavili. Pri zaslišanju je Muschietto izjavil, da je nbil svojo ljubico iz ljubosumnosti, ker se je hotela povrniti k svojemu možu.

Nevarna jed. V Gmundenu je nekemu evangeliškemu pastoru zbolel pes na steklini. Bliznji Pasteurjev zavod je odredil, naj psa, ki je med tem ušel svojemu gospodarju, ulove in predajo zavodu v svrhu proučevanja. Kako pa so se začudili, ko je nek siromašni kočar v okolici priznal, da je psa ubil in — pojedel.

Najvišji hotel na svetu. Najvišji in istočasno največjačnejši hotel, ki ga gradijo na vrhu Jungfrau. Temelj za zidove je vsekani v živo skalo. Kratka pot za turiste bo vsakemu skozi skalo do postaje alpske železnice. V hotelu bo urejeno vse na elektriko, tako razsvetljava, kuhinja, pralnica itd., tako da bo to najmodernejši hotel na vrhu Alp.

Znanstveno predavanje brezžičnim potom. V Liverpoolu je imel te dni znani angleški učenjak Ernest Rutherford predavanja o atomistiki, ki je nedvomno imel največje slušateljev, kar jih je sploh imel kdaj kak predavatelj. Na mizi pred govornikom je bil v nekem svetilnem loncu nameščen mikrofoni, ki je bil zvezan z brezžično postajo v Londonu. Vmes je bila priklopljena še manchesterska radiopostaja, ki je oddajala govor širom sveta. Zvok iz dvorane, v kateri se je vršilo predavanje, pa do Glasgowa, je potreboval samo eno desetino sekunde. Najinteresnejše pri tem pa je, da so oni, ki so brezžičnim potom poslušali predavanje, prej slišali govornika, kakor pa oni, ki so ga poslušali v dvorani. V Londonu je rabil govornikov glas samo eno tisočino sekunde, dočim se je razširjal po dvorani samo 330 metrov v eni sekundi, kakor uči znanost.

Grozote bodoče vojne. Nedavno so se vršili v San Franciscu poskusi z novimi strupenimi plinomi, ki ga je par mesecev pred koncem svetovne vojne iznašel ameriški učenjak Hary Quick. Poskusi so se vršili v neki veliki dvorani s kuni. Delovanje plina je bilo strahovito. Iznajditelj je izjavil, da bi mala količina plina, ki se je porabila pri tem poskusu, zadostovala, da bi usmrtila vse ljudi, ki so bili v tem času na ulicah San Franciscu. To je krog 100 tisoč ljudi. Iznajditelj je že med vojno ponudil svojo iznajdbo ameriški vojni ministru, ki pa je ponudbo odklonil, češ, da je prenehanje vojne in bi imela prestrašivite posledice.

Konec sveta. Nov prerok, tokrat priznan učenjak, se je pojavil na Angleškem. Te dni je objavil v nekem londonskem listu svoje proročanje o koncu sveta, ki bo natančno 9. oktobra 1929. Tega dne bo porušil zemljo strahovit vihar-ciklon, ki bo s hitrostjo 3 do 4 tisoč km na uro razoral vso zemeljsko površino.

Podri bo piramide in vse velikanske zgradbe, s katerimi se človeštvo toliko ponaša. Sredozemsko morje se bo spojilo z Oceanom, gore in reke bodo izginile, pojavile pa se bodo nove. Večina človeštva bo pri tem poginila, le nekatera redka plemena bodo ostala ohranjena in bodo imela nalogo, da obnove človeški zarod na zemlji.

Dopisi.

Kamnica pri Mariboru. (Javna prošnja okrajnemu galvarstvu!) Ker se naš občinski predstojnik, nemškonalionalni internacionalc »socialdemokrata« Adolf Wogrinetz prav nič ne briga za naše reveže in delavce, smo zopet prisiljeni se zanje zavzeti. V naši občini je delavska družina Robič, obstoječa iz 4 oseb, s svojim celim imetjem t. j. pohištvo, ki je čez 2 meseca na česti, torej ves ta čas izpostavljena dežju tako, da z ozirom na navedene okolnosti preti revni delavski družini zguba celga imetja. V kolikor so nas prizadeti informirali, jim je občinski predstojnik, zastopnik delavske stranke izjavil, da se za njih ne bo brigal. Imenovana delavska družina je zaposlena pri zgradbi livarne zvonov v Mariboru, kjer ima tudi začasno izjemno dovoljenje, da prenočuje v majhnem količju tamošnje širambe za apno in orodje, medtem ko njeno imetje leži v Kamnici ves čas na prostem in brez nadzorstva. Navedena livarna bode v kratkem dograjen in revna delavska družina z 1 leto starim otročkom bode nato prisiljena prenočevati pod milim nebom, izpostavljena dežju in zimskemu mrazu, — vse le radi malomarnosti in nezmožnosti občinskega predstojnika socialdemokrata Adolfa Wogrinetza. Prošimo okrajno glavarstvo, da da ukaz za takojšnjo ureditev navedene zadeve! Robič je glasom listin naš rojak in Kamnica ima, kar lahko vsakčas dokažemo, dovolj praznih stanovanj na razpolago, tako da proti nastanitvi uboge delavske družine ni — ugovora, kakor tudi ne obstoja nikak nevarnost, da bi socialdemokrata Wogrinetza odpadla glava, če se bode zaenkrat — čeprav prisiljeno — moral tudi zanimati za nastanitev naših delavcev, kajti pri prihodnjih občinskih volitvah mu bode županska urca itak — enkrat za vselej odklenkala.

Slov. Bistrica. Strela je udarila v sredo 19. tm. v Rastelgerjev kozolec in ga užgala. Požarna bramba in vojaštvo, ki so prihiteli na pomoč, niso mogli rešiti ničesar več; kozolec, nabasan s krmio in pridelki, je pogorel do tal. Ob istem času je strela užgala skladišče poleg žage Antolič in Tomič. Ogenj se je posrečilo udušiti, ne da bi bila nastala večja škoda. Vinska letina bo slaba; trtne bolezni so uničile večino pridelka. — Sejem dne 24. tm. je bil slab. Kmetje so pač prisiljeni skrbeti za spodrejo živino, ki so jo v zadnjih dveh letih morali poprodati vsled pomanjkanja krme čez potrebo, za nakupovanje pa manjka denarja. Krme je letos prav obilo.

Poljane. Dne 7. tm. je bil pri okrajnem sodišču v Slov. Bistrici obsojen tukajšnji trgovec R. A. na 14 dni zaporas 4 trdnimi ležišči in 4 postji, ker je dne 24. avgusta psoval v službi se nahajajočega tukajšnjega post. načelnika in mu dejansko grozil. Nekateri ljudje so še danes mnenja, da so javni nameščenci zato tukaj, da smejo stranko zlivati nad njimi slabo voljo in kazati svojo neolikanost.

Iz Sv. Trojice v Halozah. Dovolite, g. urednik, da stavim v Vašem cenj. listu javno vprašanje na sv. klerikalne poslane: Povejte nam gospodje, kdaj nam že prinese obljubljeno avtonomijo. Tri leta nam jo že obljubljate. Obljub smo že sili in hočemo dejanj. Toda vaša dejanja, vsi vaši dosedanja uspehi najjasneje kažejo, da vam je ljudski blagor devetdeseta briga, vaši lastni žepi pa vse. Odkar smo Vas v Sloveniji — žali bog — skoraj soglasno izvolili za svoje zastopnike, ste nam vi z radikalci povisali okratno vse davke, povisali ste take in povrh uvedli še roboto. Dovolj nam je Vašega hvalisanja in Vaših obljub. Spoznali smo Vas in vemo, da je boljše za Vas in za nas, če o vas nič več ne vidimo in ne slišimo. Toliko za dame! — Kmet in posestnik iz Sv. Trojice v Halozah.

Slov. Gradec. Pri Sv. Miklavžu so dobili nove zvonove. »Slovenec« je pi-

sal, da se je pri montiranju 5 oseb pone srečilo. Ni povedal, koliko je mrtvih, koliko težko in koliko lahko ranjenih. Povemo mi: 1 je mrtev, 2 težko in trije lahko ranjeni. Kakor pri streljanju s topi, tako se pri montiranju zvonov ravna lahkomišljeno; vsi moštri, in to v celotnem okraju, v celi Sloveniji. »To so žrtve v čast božjo,« je rekel neki duhovnik, ko je videl pred seboj mrtvo truplo, mlako krvi — — — Jaz sem pa rekel po sv. pismu: »Ako bi gospodje okoli SLS imeli količjak vere združene z dobrimi deli, ne bi se dogajale take nesreče z našim ljudstvom.« Pustimo »špase« in povejmo našemu glavarstvu, naj se malo pobriga, kadar ima naše dobro ljudstvo svoje razveseljevanje s topi in zvonovi. Red mora biti, čeprav se za merimo duhovnim gospodom. Politična oblast naj za montiranje zvonov in za streljanje s topi zahteva od prosilcev dokaz, da so izvedenci ali da bodo izvedence pritegnili. Za streljanje je povrh še upeljati visoke takse, za vsako, ne samo ob priliki cerkvenih slovesnosti.

Celjske vesti.

Osebnosti. Trajno vpokojeni so: g. Jos. Kosi, poštni kontrolor, g. Rud. Lorber, poštar in g. Jos. Vorbach, poštni sluga, vsi pri poštne uradu v Celju.

Občni zbor Glasbene Matice v Celju se je vršil v petek, dne 22. tm. ob zelo pičli udeležbi zborovalcev. Vsled pomanjkanja denarnih sredstev in premajhnega zanimanja javnosti je zavod v veliki nevarnosti, da mora s prihodnjim letom prenehati. Pasiva se bodo pri dosedanjih skromnih dohodkih še povečala, država je pa ustavila v lanskem poslovnem letu še ono pičlo podporo, ki je bila doslej za šolo namenjena. Na zavodu počuje poleg priznanega umetnika gosp. ravnatelja Saneina še gđ. Novakova klavir in komponist g. Osterc terijo. — Prihodnje pomlad priredi odbor v karist zavoda večjo tombolo, na kar bi se naj ozirala ostala celjska društva.

V znamenju konkurence. Komaj je začel sekati vojaški dobavitelj v Celju meso južne živine po 15 Din. kg, so mu sledili tudi ostali stojničarji, na čelu magnat Rebenscheg, ki zalaga z živino druge, ter hoče s pritiskom na čene onemogočiti delj časa trajajočo konkurenco. Sedaj se pa prodaja kg govedine že po 14 Din. Upati pa je, da bo občinstvo podpiralo onega, ki je prvi pokazal, da bi celjski revnejši sloji lahko imeli že davno cenejše meso, ako bi bili celjski mesarji brez pritiska od drugod imeli nekoliko več podjetnosti in socialnega čuta.

Huda nevihta v Celju in v okolici. V pondeljek, dne 24. tm. je razsajala po celjskem okraju za poznih že jesenski čas izvanredno huda nevihta. Temni oblaki so omračili vso zemljo in neprestano je grmelo in treskalo. Pri tem je vdarilo tudi v strelovod farne cerkve sv. Danijela v Celju. Ni se še moglo natančno dognati ali je bil pokvarjen ali pa je imel kak drug predmet privlačno silo. Strela je dospela po nenavadni poti do električne napeljave, ki vodi v cerkev, se tu razpršila na vse strani ter skoraj po celotnem mestu povzročila velikansko paniko. Povsili stanovanjih kjer je napeljana elektrika, je zažarelo, zažvenketale so na mnogih mestih šipe, hudi zračni pritisk so pa občutili celo pasanti po ulicah. Na cerkvi sami je povzročila strela precej škode. Osmotila je notranje dele, potrla okrog petdeset šip in pokvarila tudi žlebe. Električne žice so popolnoma zgorele. Stanovaleci po mestu so si v strahu pripovedovali o nenavadnem učinku, vsak je imel utis, da je udarilo v njegovo stanovanje.

Javne kulturne naprave v Mariboru.

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA. (Slomškov trg, kazinsko postopje) je odprta za občinstvo vsak dan od 15.—17. ure. — Za izposojevanje knjig se plača za leto 1923 taksa 10 Din. brez drugih doplatil.

LJUDSKA KNJIŽNICA. Narodni dom I. nadstropje, odprta ob nedeljah od 10.—11. ure in ob četrtkih od 18.—19. ure, mladinski oddelk ob sobotah od 18.—19. ure.

MESTNI MUZEJ. Cankarjeva ulica, odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. — Vstopnina 1 dinar.

Kaj bi rad Golečev pokidan avtomobil?

(Dopis z dežele.)

Zdravljarski list, klerikalnega »Slov. Gospodarja« neznanosko veseli pisati o preloženih glavnih šolskih počitnicah, a ne morebiti zaradi naroda, temveč samo zato, da luča kamenje na učiteljstvo. V svoji 39. številki piše pod zgornjim naslovom dobesedno: »Liberalno in orjunsko učiteljstvo je zahtevalo preložitve počitnic na poletne mesece, kakor da bi res bila šola za učitelje, a ne učitelji za šolo. Višji šolski svet je ugodil zahtevi liberalnega učiteljstva. Proti sta govorila in glasovala samo dva katoliška duhovnika. V višjem šolskem svetu imajo večino liberalni učitelji, profesorji, uradniki in enaki ljudje itd. ...«

Znano je sicer, da je »Slov. Gospodar« — zlasti odkar ga urejuje duhovnik Golec — posebno strupen sovražnik učiteljstva. 39. številka tega lista pa nam dokazuje, da ima urednik Golec tudi pokvarjen estetičen čut. V tej številki namreč popisuje ta gospod s podpisom svojega polnega imena, kako se je njegov rojak in junak, neki »Matičkov soldat« prvič vozil v avtomobilu. Duhovnik Golec slika tu Matičkovu revolucijo v želodcu na tak način, da nam kaže s svojim nelepim spisom vso ogabnost svojega pokvarjenega pisateljskega estetičnega čuta. Psihološko je dognano, da imajo ljudje pokvarjenega estetičnega čuta tudi pokvarjen čut časti, zato ni čuda, da bruhla duhovnik Golec iz svojega razburkanega želodca grdobito na vsakogar, zlasti na učitelje tako, kakor jo je bruhal njegov uzor in bedasti junak »Matičkov soldat« ob svoji prvi vožnji v avtomobilu.

»Tabore« je že opetovano naglašal in dokazal, da glavnih počitnic ni preložil višji šolski svet, temveč oddelek za prosveto in vero pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani (z odlokom z dne 19. jun. 1922 št. 2343), ne da bi bil učiteljstvo ali šolske oblasti za svet vprašal. Zastopnik kristjanske resnice duhovnik Golec se vozi v avtomobilu »Si. Gospodarja« v polni pari svoje bolne domišljavosti tako vrtoglavo, da se mu meša v glavi in v želodcu, zato bruhla v jednomer svojo grdobno laž, da je učiteljstvo vsega krivo, h koncu pa vzklikal: »Dokler Slovenci ne bomo izvojevali avtonomije, bodo z nami v šolskem oziru vedno tako postopali!«

Aha, tu tiči zajec! Golečev pokidan avtomobil bi rad imel avtonomijo na račun šole in učiteljstva! Zvit si in hudooben tudi, gospod! Poznamo se po »kno-fih«!

Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«.

Petek, 21. septembra. Reško vprašanje stoji še vedno v ospredju. Imenovanje guvernerja s strani Italije se smatra za prikrito aneksijo Reke. V vsej naši javnosti vlada radi tega veliko razburjenje. Demokratski klub je vložil na ministrskega predsednika interpelacijo, v kateri zahteva točnega pojasnila glede Reke in sploh o zunanjepolitičnem položaju. Vlada je izdala v pomirjenje javnosti voden komunike, v katerem pravi, da je sprejela od Italije zagotovilo, da je izvršeno imenovanje guvernerja generala Giardina samo iz varnostnih interesov. Celokupna opozicija zahteva, da se preda vso zadevo v odločitev Zvezi narodov, ki naj prisili Italijo k izpolnitvi rapalske pogodbe. — Med Francijo in Anglijo je v reparacijskem in ruhrskem vprašanju dosežen popolni sporazum.

Sobota, 22. septembra. V svrhu skupnega nastopa proti sedanji radikalni vladi v parlamentu se je vršil danes sestanek med načelnikom demokratskega kluba Ljubom Davidovićem in dr. Korošcem. Dosežen je bil sporazum glede taktike. V radikalnih krogih je vzbudilo to veliko vznemirjenje, ker se je bati, da bo skupen nastop opozicije zadal zrahlanje radikalni vladi, ki sloni samo še na podpori Nemcev in Turkov, zadnji udarec. — Na Bolgarskem je izbruhnila komunistično-zemljoradniška protirevolucija. Nepotrjene vesti pravijo, da so dosegli uporniki znatne uspehe, dočim zatrjuje vlada, da je upor zadušen.

Nedelja, 23. septembra: V finančnem odboru je bila danes zelo burna razprava o kuluku. Opozicija je soglasno zahtevala odpravo tega reakcionarnega zakona. Za zgradbo železnice Murska Sobotiča—Ormož je dovoljen nov kredit v znesku pet milijonov dinarjev. — Na Bolgarskem je radi komunističnih nemirov proglašeno obsedno stanje. Južni del Bolgarije je v rokah upornikov. — V Ljubljani so se vršile danes v spomin na septembarske dogodke na grobovih Adamiča in Lundra žalne manifestacije.

Ponedeljek, 24. septembra: Vlada je danes razpravljala o stališču, ki naj ga zavzame napram poostreni opoziciji. — Ker tudi Nemci in Turki groze, da je ne bodo več podpirali, je v škripel. V radikalni stranki je nastalo radi tega precejšnje ogorčenje proti nekaterim ministrom, zlasti proti zunanjemu ministru dr. Ninčiču, ki bo najbrž odstopil. — V Beogradu se je vršil danes kongres socijalistične stranke Jugoslavije, ki je potekel mirno in brez incidentov. — Nemiri v Bolgariji še trajajo. Govori se, da bo vlada odstopila. — Nemški odpor v Poruhrju se bliža svojemu koncu, ker je Nemčija na robu propada.

Torek, 25. septembra. Iz Bolgarije prihajajo nasprotujoče si vesti. Z vladne strani se zatrjuje, da je upor udušen, dočim prihajajo z druge strani še nepotrjene vesti, da je vlada Cankova odstopila. V novem kabinetu, ki ga je sestavil Cankov, je notranji minister vodja bolgarskih komitašev Todorov. To bi pomenilo prekinjenje diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo. — V Berlinu se je danes vršilo posvetovanje med vlado in zastopniki iz zasedenega ozemlja. Na konferenci je bilo sklenjeno, da se pasivni odpor z ozirom na finančni položaj države nemudoma ukine in stopi v pogajanja s Francijo in Belgijo.

Sokolstvo.

F. Č.

Sokol, kdo si — in kaj nočeš?
(Dalje).

12. V sokolskem društvu se učimo telovaditi, da postaja naše telo močno in zdravo, da se bistri naš um in da živimo, hočemo in delamo dobro! V Sokolu se učimo telovaditi. Zakaj? Da prebijemo eno uro ali da si kratimo čas ali da se pripravljamo za nastope, zlete, tekme itd.? Ne. Zleti in nastopi so zato, da preizkusimo svoje vrste, da vidimo uspeh in napredek telesne vzgoje, da pokažemo širšim slojem dobroto sokolske stvari. Zleti morajo biti redki, drugače se pripravljamo in vzgajamo članstvo samo za zlete in zletne veselice. Zleti morajo biti redki, a jedernati. Na zletih naj pokaže članstvo ne samo telesno vzgojo in napredek, temveč tudi duševni, srčni.

Mnogo naših zletov se kaže, da naše članstvo v veliki meri nima prave sokolske odgoje. Neumestno in škodljivo rajanje in izmučenost obrabi so žalostne priče razmor. In če natančneje opazujemo te veseljake naših zletov, vidimo, da so po večini taki, ki niso prišli nastopat — telovaditi, temveč le na zabavo, kazat svoje rudeče srčice ali se bahat čest, tudi jaz sem pristal Sokola. Dosti izmed teh je tudi takozvanih podpornih članov. Ti ljudje po večini mislijo, da so že Sokoli in da so veliko storili, če so plačali svojo članarino, če mogoče da gredo na zlete in tam pleskajo, potem pa veseljačijo v slavo sokolsko. V tem oziru bo treba še temeljite remedure in čiščenja.

Taki ljudje nimajo niti oddaleč pojma o sokolskem bistvu, o sok. programu. Ni čuda potem, če jemlje Sokolstvu ugod, prinašajo prepire v društva in zlorabljuje Sokolstvo v umazane politične ali osebne namene. Treba bo tudi pri nas (kakor pri Čehih), da bo članstvo, vsaj mlajše — izključno le izvršujoče. (Vse hvale vreden je sklep zadnje Savezne skupščine, po katerem mora poskušati telovadbo vse članstvo vsaj do 26. leta). Vse pa, kar je organizirano v sokolskih društvih, mora redno posejati naša predavanja, citati, spoznavati in proučevati sok. literaturo, da bodo Sokoli vedeli, kdo in kaj so ali kaj morajo biti!

Rekli smo že, da ne telovadimo radi zletov. Naša telovadba ima drug pomen

in namen, namreč da sistematično in metodično vadimo svoje telo, gibljemo svoje mišice, da se telesna rast pravilno razvija, da utrjujemo slabe ude in jih krepimo, da dobiva naše telo lepe in pravilne oblike ter potrebno elastičnost, da deluje naš organizem enakomerno in vsestransko, da mislimo pri izvajanju vaj in tako urimo in vežbamo svojega duha, da postajamo zbog tega močni in zdravi, bistroumni in čili; da uravnavamo svoje mišljenje in hotenje v ravni smeri in sigurno. Redna in sistematična telovadba in igranje naukov iz sokolskih načel nam daje čut za smiselnost, lepoto, pravnost in umetnost, vzgaja v nas odločnost, stalnost, vztrajnost, zmernost, voljo, samoobvladavanje, pogum in srčnost, strinja in druži te lastnosti v harmonično celoto, ustvarja v naših dušah dispozicije za vse dobro in lepo — in nam polagoma izkristalizira značaj.

Mi nismo Sokoli zato, da smemo nositi kroj in znak, mi ne telovadimo, da smemo nastopati, temveč Sokoli smo zato, da telovadimo in si potom telovadbe urimo telo in duha, da smo zdravi, silni in lepi, da živimo in delamo dobro!

13. Sokolstvo vodi narod pod svobodno sonce k zdravemu in dobremu življenju. Sokolstvo hoče, da ljudstvo zna in se uči po svoji zdravi pameti misliti in soditi, da je telesno in duševno svobodno, da mu zasijo enkrat boljši časi. Da narod ne izumre, da njegova energija in odpornost ne oslabi, da se ljudstvo kultivira in najde pot do človekoljubnosti in pravice. Zato so ustanovili pred 60. leti Sokola. Tyrš je videl in vedel, da bo treba organizacije, da bo treba ljudi, ki bodo šli z žarečo plamenico med narod, ga bodo budili in dramili, ga klicali iz teme na dan, mu ojačili fizično in duševno moč, ga okrepili in strmili v zdravo celoto, ki bo reprezentirala slovanski živelj, slovansko voljo in značaj, ki bo iskala zdravih smernic v vekovitih valovanjih človeštva, iskala in gradila dalje in se potapljala v neskončnost. — Sokolska pot nima konca, naše delo je večno presnavljanje in nadaljevanje. — Sokolstvo išče vse, izbira najboljšje. Sokolstvo je kakor skaljena voda, ki se ne prestopi čisti. Naš polet nima mej, kakor jih nima ptič sokol, ki se dviga nad gorami. Sokolska misel je živela v glavih velikih mož; že antična kultura jo je deloma poznala, a Tyrš ji je dodal še več duševne lastnine in vzgoje značaja. Postavil jo je v dosego teh ciljev na realna tla, da zadobi krepko oporo k poletu. Obnovil je antično kulturo telesne (gimnastike) in ji dal idealni smoter. Sokolstvo postavlja duševnost na prvo mesto, a začne svoje delo pri telesu. Potem telesne vzgoje (telovadba, snaga in red, zmernost) uri duha, kajti zdrav duh v nezdravem telesu ni in ne more biti popolnoma zdrav, kakor tudi narobe ne — in tak ni sokolsko dovršen človek. Mi hočemo zdravega duha v zdravem telesu!

Sokolstvo uči in vadi maso, a vzgoja se začne pri poedinah, ki se združijo v zdravo celoto, iz katere raste nov rod, nova sila, nova vera, novo življenje. — Zdravje rodi zdravje, značaj značaje. In takih potrebujemo, takih hočemo! — Zato smo ustanovili Sokola.

Sokolstvo ima dolžnost, da vodi narod k zdravemu življenju, da uporablja vse, kar služi v dosego tega, in da trebi in uničuje vse, kar mu škoduje. Mi nočemo biti narod bolnikov in slabih, pohabljenecv in duševnih revčkov; (kolikor pa jih je, napravim njim mora kazati Sokolstvo usmiljenje, sočutje in pomoč); biti hočemo, narod čilih in krepkih ljudi, korenine, kakršne so bili naši dedi. Zato smo ustanovili Sokola.

Dalje hoče Sokolstvo, da je naš narod plemenit in dober; da sta pravnost in zmernost v njem prva zapoved; da opušča vse, kar bi mu kvarilo zdravje, telesno ali duševno; da je poedinec tega naroda vreden in natančen človek napram sebi in drugim; da je njegova strogost in rednost napram sebi večja kakor napram drugim; da ima srce ne samo zase, temveč tudi za bližnjega. Zato smo ustanovili Sokola.

Ta narod pa naj ne bo slepo orodje brezvestnih hujskačev in politikov, ki mu slikajo nebesa na zemlji in pekel na onem svetu ali pa narobe, ki mu ponujajo vse svoje za najboljšje in vse nasprotno za najslabše, ki ga priganjajo zlepa in zgrda, da jim mora služiti v o-

sebne koristi in jih posajati k polnim koritom.

Hočemo, da je naš narod ne samo telesno, temveč tudi duševno svoboden! Dokler ne bo izginil iz naših src egoizem in materijalizem, tako dolgo ne bo blagostanja med nami.

Hočemo, da je narod najprej vzgojen od spodaj, potem bo tudi prišla pravica od zgoraj. Kajti zdrav narod v mišljenju ni slepec, ki ga more drug voditi in peljati, kamor hoče; tak narod najde in zadene pravo pot sam.

Iz sokolskih vrst, iz našega naraščanja, naj izide rod, ki bo dobro izšolan v mišljenju in hotenju, srčno in intelektualno izobražen, ki bo znal čuvati svojo vsestransko svobodo, ki bo izbiral, vodil in sodil sam po svojih voditeljih, izišlih iz njegove šole. Takrat, ko bo poznal brat brata, bodo nastopili lepši časi.

Sokolstvo hoče nastopiti iz individualnega človeka, ki bo stal na lastnih nogah, ne revčka, ki se drži le suknje »gospodove«. Narod, ki je močan, ki ima lastno moč in jo zna ceniti, se je zaveda; le tak narod bo kovač svoje usode in sreče.

To hoče doseči Sokolstvo. Tak narod hoče vzgojiti. Zato je razširilo Sokolstvo svoj delokrog na ves narod, po vsej državi. Narodu zdravja in moči, omike in boljše življenje — to je poslanstvo Sokolstva. Zato je Sokol ustanovljen.

(Dalje prihodnjik)

—□—

O O priliki smrti staroste dr. Serneca
je g. pukovnik Draškić izrazil sokolsko mu društvu v Mariboru sožalje s sledečim pismom: Dragi Sokoli grada Maribora! Danas sem slučajno doznao bolnu i poražavajuću vest, da je smrtna kosa slomila krila jednom od najboljih Sokola cele Jugoslavije, da više ne bje jedno plemenito i patriotsko srce, da više ne živi naš dični Sokol dr. Serneć. To je isto tako iznenadno kao i strašno, tako da se ja još uvek pitam: jeli to moguće? — To je na žalost grozna stvarnost! Udar je najteži za Mariborski Sokol. On je izgubio vođu, kakav se teško može naći. U nizu familije Serneca, koja je kao jedna od najstarijih porodica slovenskih u Mariboru borila se za Slovenstvo i Jugoslovenstvo pod najjačim udarima germanizma, pao je još jedan Serneć, i to jedan od najboljih. Težak udar i težak gubitak i za naš ceo narod i njegovu nacionalnu borbu. Umro je najzad jedan primerni otac i muž, ostavljajući teško ožalošćenu suprugu i maljujući teško ožalošćenu suprugu i maljujući teško ožalošćenog sina njegovog. Ja sam gospodji Serneć izjavio svoj esaučešće, obračun sa sada Sokolima i molim ih, da pre svega veruju, da ja sa podjednaki osećanjem delim njihovu žalost za zajedno ljenim vođom i pozivam ih, da zajedno sa pijetetom pozdravimo našeg umrlog vođu. Slava slavnom Sokolu dr. Vladu vođu. Slava slavnom Sokolu dr. Vladu miru Serneću! A sada utrte vaše srca dični moji Sokoli, uložite sve svoje snage, sledujte hrabro i muški primeru vašeg palog vođe, te da smrt Sokola Serneca ne prouzrokuje utučenost, već bude podstrek za još jači i bolji rad i borbu. Budite mi zdravo dični Sokoli! Vaš stari i odani drug pukovnik Draškić L. r. Zagreb 23. IX. 1923. — Naj bo ljubav nivo to pismo našega dobrog prijatelja članstva ob izgubi svojega zaslužnoga starosta v uteho in bodrilo k uspešnemu nadaljnjemu sokolskemu delu v Mariboru! G. pukovniku Draškiću pa iskreno zahvalo za spomin blagopokojnega starosta častečno sožalje, ki nam je v teh dneh posebno dragoceno! Odbor sokolskega društva v Mariboru.

O Sokolsko društvo v Medvodah
znajanja, da je ministarstvo poljeprivrede i vode na prošnju preložilo tomboło od 14. avgusta na dan 29. decembra 1923. — Toliko v blag. vednost vsem, ki imajo srečke efektne loterije za zgradbo Sokolskega doma v Medvodah.

**Mornarica veže najoddalje-
nejše države! Gradimo našo
mornarico! Jačajmo
Jadransko Stražo!**

Mariborske vesti.

Maribor, 26. septembra 1923.

m Za kulturno zblizanje s Francosci
deluje v Mariboru »Cercle français«. Med »Objavami« prinašamo njegovo vabilo k pristopu. Priporočamo našemu občinstvu, da se zanima za to ognjišče francoskega jezika in duha. Francoze smo potrebovali in jih še bomo. Razen Rusov nam ni noben velik evropski narod tako blizu in noben ni pokazal toliko umevanja za naše težnje kot francoski. A tudi razširjenost in mednarodni pomen francoskega jezika ter bogastvo francoske literature nam kažejo pot v »Cercle français«. Kakor razvidno, so tu na razpolago krasne revije in čedno število knjig, učni tečajji pa skrbje za pouk. Opozorjamo tedaj na kulturni pomen društva, ki mu želimo v njegovem delovanju tudi v drugem letu obilo uspeha!

m Dalmatinska klet »Duje«, Tržaška
cesta 8, danes v sredo, dne 26. septembra »šramelkoncert«.

m Tečajji za strojepisje, stenografijo in knjigovodstvo. Strojepisje se poučuje po desetprstnemu sistemu. Razum tega se vsi tečajji za sloven. stenografijo, nemško stenografijo in posamezni pouk iz enostavnega, dvostavnega in ameriškega knjigovodstva. Tečajji začnejo dne 1. oktobra in trajajo 4 mesece. Zasebno učilišče Legat je radi svojih dobrih učnih uspehov na zelo dobrem glasu. Vpisovanje in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

m Mladinski oddelk »Ljudske knjižnice« je zopet odprt ob sobotah od 18. ure do 19. ure. Tudi sokolski marščaj in deca se mora posluževati le-te izposojevalne ure.

m Posamezni pouk iz strojepisja, stenografije (Reform-sistem in Gabelsberger), trg. dopisja, knjigovodstva (enostavno, ameriško in dvostavno), in trg. bančnega računstva. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6.

m Nered pri kolezarjih. Policijski komisariat nas obvešča, da imajo policijski stražniki strog nalog, kontrolirati vse kolezarje. Vsakomur, ki se ne izkaže predpisano legitimacijo, se bo kolo zopet vplenilo. Enako se bo postopalo proti onim kolezarjem, ki nimajo predpisane razsvetljave, zavor ali pa, ki se vozijo po pespotih in trotoarjih.

m Neumestna zabava mladine. Šolska mladina, zlasti ona, ki je prepuščena sama sebi brez nadzorstva, je jako pretržna in skrajno pomanjkljiva v vzgoji. Včeraj so trije taki paglavci v Tivolijski ulici ometali nekega inženjerja z blatom in kamenjem, ter ga na obrazu lalili s rameni. Pozivljamo šolska vodstva, da pouče mladino, kako nedostojno je tako obnašanje. Zoper storilce je podana očitna ter se bo zoper odgovorne vzgojitelje kazensko postopalo.

m Čerava je mas! Pri aretaciji znanege vionika Ivana Strasserja so našli pri njem 15 kg svinjske masti, zavite v rdečemočno škatljasti namizni prt in vse skupaj spravljeno v črno usnjato torbico. Lastnik teh predmetov, ki so nedvomno ukradeni, naj se javi pri policijskem komisariatu v Mariboru.

m Z vlaka padel. Avstrijski železnikar Alojzij Hütter, doma iz Egenberga pri Gradcu se je v prostem času v Mariboru tako nasrkal dobre kapljice, da je bil že hudo natrkan, ko se je zopet vrnil v službo. Prišel pa je v zadnjem trenutku, ko je vlak že odhajal. Po sprejemniških običajih je hotel skočiti na drveči vlak, toda tokrat so bile noge preokorne in glava pretežka. Padel je nazaj na tir ter se precej poškodoval. Rešilni oddelk ga je prepeljal v bolnico.

m Ta nezgoda avstrijskega železnikarja pa je nov dokaz, kako prosto se gibljejo avstrijski železnikarji pri nas, dočim naša v Avstriji zapirajo v barake na kolodvorih. Če bi se merodajni činitelji potrudili v okoliške vinotoče, bi se lahko prepričali, da tam kar mrgoli avstrijskih železnikarjev, ki seveda po svoji navadi udrihajo čez našo državo.

m Strojne dele je kradel. Na koroškem kolodvoru so zasačili te dni nekega Ant. Roškarija, pomožnega delavca, ki je demontiral pri neki lokomotivi zelo dragocene dele, brez katerih je cel stroj neraben. Dognano je, da je na ta način poškodoval dve lokomotivi. Eden del je imel že spravljen, da bi ga odnesel do

mov. Hišna preiskava bo dognala, če ima doma še več takega materiala. Roškarija so oddali sodišču, poškodovane lokomotive pa v popravilo.

m Umobolnica v cerkvi. Minulo nedeljo je prišla v tukajšnjo frančiškansko cerkev neka ženska, ki se je začela med službo božjo slačiti. Odpravili so jo na mestni fizikat v svrhu opazovanja. Ker se je dognalo, da se ji je popolnoma zmrail um, so jo včeraj oddali v umobolnico v Studencu pri Ljubljani.

m Ubogli kaznjence Krstovič, o katerem smo včeraj poročali, da je pobegnil iz zapore tukajšnje kaznilnice, jo je iz zapore mahnil lepo domov, se tam oblekel, in najedel, potem pa neznano kam izginil. Kaznilniško obleko je pustil doma. Tudi o ostalih beguncih še nimamo sledu.

m Pobiranje divjih kostanjev. Vsi divji kostanji ob cestah in ulicah ter v mostnih nasadih so last Olepševalnega društva. Pobiranje kostanjev je dovoljeno le onim, ki se izkažejo s posebno legitimacijo Olepševalnega društva. Opozorjamo občinstvo, da ima policija strog nalog, kontrolirati nabiralece kostanja. Kogar se bo zasačil brez legitimacije, bo brez pardaona oddan sodišču.

m Kavarha mestni park. Dnevno zvečer pri vsakem vremenu svira na glasovirju znani češki pianist Franjo Chaluha.

Obiave.

§ Trafikanti pozor! Dne 27. sept. ob 20. uri zvečer se vrši v gostilni gosp. Pregla (poleg pošte) na Slomškov trgu, zaupni sestanek ter je obvezen za vsakega trafikanta. Udruženje tobačnih trafikantov za Slovenijo. Krajevno poverništvo Maribor.

§ Stenografski tečaj priredi ravnateljstvo državne trgovske šole v Mariboru v slučaju, da se prijavi primerno številno udeležencev. Pouk bi se vršil v večernih urah v prostorih trgovske šole in bi trajal približno štiri mesece. Ukovina je zelo majhna. Priglasje sprejema ravnateljstvo šole do 30. septembra vsak dan od 11. do 12. uri. (Cafova ulica 9-1.)

§ Stenografski tečaj na drž. trgovski šoli v Mariboru prične 1. oktobra. Priglasenci se zbere v svrhu ugotovitve učnih ur ob 18. uri v I. b razr. (Vhod Razlagova ul. 26, I. nadst.) — Prijave se sprejema ravnateljstvo dnevno od 11. do 12. ure.

§ Instrukcije za višjo in nižjo gimnazijo daje reven osmošolec. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Taborac«.

§ Cercle français. Odbor francoskega krožka v Mariboru, vabi vse, ki se zanimajo za francoski jezik in francosko slovstvo, da vstopijo kot člani v to društvo. Društvo ima čitalnico v poslopju drž. gimnazije, v prilici na levo; čitalnica je odprta ob ponedeljkih, sredah in petkih od 17. do 19. ure. V čitalnici so članom na razpolago dnevnik: Le Temps, Le Journal des Débats, Le Journal, Excelsior; tednik: L'Opinion; revije: La Revue des deux Mondes, La Revue de Paris, Mercure de France, Le Correspondant, L'Illustration, Femina, Lectures pour Tous, Je sais Tout; umetniške revije: La Gazette des Beaux-Arts, L'Art et les Artistes, Art et Décoration in nad petsto modernih francoskih knjig ki si jih člani lahko izposojajo na dom. Vsako prvo in tretjo soboto v mesecu bo prirejalo društvo prijateljske zabavne sestanke v svoji čitalnici. Prijave članov se sprejemajo v čitalnici ob ponedeljkih, sredah in petkih od 17. do 19. ure. Članarina je 12 Din. za celo leto; novi člani plačajo enkratno vpisnino 6 Din. Z 2. oktobrom otvarja krožek zopet svoje francoske kurze, in sicer začetniški, nadaljevalni in konverzacijski kurz. Če se oglasi zadostno število udeležencev, se otvori tudi francoski otroški vrtec za otroke do 10 let. Odbor priporoča te kurze posebno tudi za učence, ki jim dela francosčina v šoli težava ali pa ki se hočejo izpopolniti v rabi tega jezika. — Pouk v teh kurzih se bo vršil na moškem učiteljskem, II. nadstropje, ob torkih in petkih od 18. do 19. ure. Vpisuje se v te kurze ob ponedeljkih, sredah in petkih v društveni čitalnici, od 2. oktobra naprej pa tudi v kurzih samih. Solnina za vsaki kurz je 20 Din. — Odbor.

§ Mariborski šklop od četrtika do nedelje se predvaja Kovarstvo in Ljubzen. Krasna ljubavna drama v 6 činih.

Gospodarstvo.

Nekaj iz teorije kmetijstva.

(Dalje.)

8. Seme in setev.

Pogoji za klitev. Trije so pogoji, da zamore seme kliti in sicer: voda, zrak in toplota.

Voda je potrebna, da omehča luskino semena, da zamore klica na dan; ona je potrebna, da pripravi in raztvari rezervno hrano v semenu, iz katere črpa mlada rastlina za prvi čas razvitka potrebne hranilne snovi. Torej samo v dovolj vlažnej zemlji zamore seme kliti.

Zrak je potreben, da zamore zrno in mlada klica, ki iz njega izide, dihati. Zaradi tega se sme sejati seme na zemlji, ki se je poprej dobro obdelala in zdrobila; zbog tega se seme tudi ne sme pregloboko zariti v zemljo.

Toplota je potrebna, da povzroči klitje, ker pod eno gotovo temperaturo seme ne more kliti. V naslednjem so navedene temperature, ki so potrebne za klitje posameznih vrst poljskega semena:

Vrsta semena	stopinje		
	Najnižja temperatura (minimum)	Najvišja temperatura (maksimum)	Najboljša temperatura (optimum)
Bob	3°-4°	30°	25°
Grah	1°-2°	35°	30°
Tobak	13°-14°	33°	28°
Ječmen	3°-4°-5°	28°-33°	20°
Konoplje	1°-2°	45°	35°
Koruza	8°-10°	40°-44°	32°-35°
Lan	2°-3°	—	—
Mak	3°-4°	32°	26°
Mrkva	4°-5°	30°	25°
Oves	4°-5°	30°	25°
Riž	10°	37°	32°
Riž	10°-12°	28°-36°	30°-32°
Pšenica	3°-4°-5°	30°-32°	25°
Proso	8°-10°	40°	32°-35°
Rž	1°-2°	30°	25°
Repa	4°-5°	28°-30°	25°
Repica	2°-3°	—	—
Leca	4°-5°	36°	30°

Izbor semena. Seme mora biti prvič čisto, to se pravi, mora odgovarjati sorti, ki se jo namerava razmnožiti in drugič mora biti kaljivo, to se pravi zdravo, da zamore kliti.

Seme je čisto, ako odgovarja onej sorti, katero se namerava razmnožiti in ako ne vsebuje nobenih drugih primesi (semena od raznih vrst plevela.) Dobro seme si zamore vsak poljedelec sam vzgajati. Če ga nima, si ga mora nabaviti od zanesljivih ljudi, trgovcev, poljedelskih šol in drugih kmetijskih ustanov. Nečisto seme se mora čistiti s trijerjem, s katerim se odstrani ne samo razne vrste plevelnatega semena, temveč tudi sortira po velikosti zrna. Na ta način se dobi boljše seme, ki daje vedno boljše in bogatejše žetve.

Kalivost semena se določi na ta način, da se podvrže 100 zrn klitvi in se po klitvi prebroji skrita zrna. Najhitreje se to doseže, če se dene zrna med namočene dve plasti pivnega papirja ali sukna na okrožnik, ki se ga postavi v toplo sobo. Če so poprej omenjeni pogoji izpolnjeni, zamore seme kliti, če je dovolj zrelo, ne prestaro in dobro oblikovane (razvite).

Nezrelo seme se ne razvija in ne daje dovolj močne rastline, ker so njega razni deli ne popolno razviti.

Staro ali slabo ohranjeno seme ne kljuje, ker so hranilne rezerve v njem pokvarjene ali klicni izumrti.

Načeto, polvarjeno ali požuljkan in boleznih poškodovano seme nudi ne klitje, ker mu je ali klica umrta ali so mu hranilne rezerve izčrpane.

Tratve klitve je potrebno, da seme na voljo boljše in boljše.

Zimski ječmen.

Med raznim žitom zavzema po naših krajih važno mesto zimski ječmen, in to zaradi tega, ker je zgodnje rasti in daje prav tečen pridelek.

Veliko prednost ima zimski ječmen kot najzgodnejše žito po katerem lahko predelujemo vsakovrstne strniščne sadeže, zlasti ajdo, zeleno turščico itd. Razen tega je pa tudi najprikladnejša rastlina za vmesno posetev korenja in domače detelje. Posebno strniščno korenje se pri nas redno seje med ječmen. Zgodaja žetev zimskega ječmena omogoči, da se

pogojev za klitev. Povprečno traja klitev pri:

kuruzi	12—13 dni
pšenici	12—13 dni
pesi	13—14 dni
ovsu	12—13 dni
zelju (kapusu)	6—8 dni
ajdi	8—10 dni
rži	8—10 dni
ječmenu	8—10 dni
grahu	12—15 dni
fižolu	12—15 dni
krompirju	15—16 dni
korenju (mrkvi)	20—24 dni

V naslednjem prinašamo kulturno vrednost (čistoča + kalivost) nekaterih vrst semena:

Vrsta semena	Čistoča %	Kalivost %	Kalivost v %	Kalivost v %	St. zrna na 1 kg v t.
Strnišne:					
Pšenica	98	97	95-96	25-3	
Ječmen	98	97	95-96	22	
Oves	98	95	93-1	35-7	
Rž	98	95	93-1	32	
Koruza	98	80	78-4	3	
Ajda	95	85	80-75	40	
Druge biljke:					
Sladkorna pesa	97	80	77-6	—	
Žitinska pesa	97	85	82-45	44	
Mrkva	90	75	69-5	700	
Konoplje	98	85	83-4	47	
Repica	89-5	97-5	97-—	200	
Lan za seme	99	95	94-—	200	

Sejatev. Predno se seme vrže v zemljo, se mora ene vrste, ki so podvržene raznim boleznim v svrhu obratne podvrči posebnim pripravam. O tem se bo govorilo v oddelku o rastlinskih boleznih.

Sejatev je izvršena dobro, ako se seme v predpisane globine, tako da se nahaja vse seme enako globoko in je enako visoko z fino zemljo pokrito. Seme se nahaja pod najugodnejšimi pogoji za klitev, ako je pokrito s plastjo zemlje, ki je pet do osemkrat tako debela, kakor znaša povprečni prerez semena. Če je seme preplitvo zagrebano, bo trpelo na pomanjkanju vode in ne bo klilo; ako je pregloboko zagrebano, bo trpelo na pomanjkanju zraka, v katerem slučaju se lahko zgodi, da mlada rastlina izčrpa vse rezervno hrano, predno pride na svetlo in je v stenu črpati hrano iz zraka sama, vsled česar pogine.

Enakomerna globina sejanja za vse seme na enej in istej njivi je potrebna tudi zaradi tega, da vse seme istočasno izkljuje in se iz tega nastale bilje istočasno in enako razvijajo ter zorijo. Ako je en del semena plitveje, drugi del globlje posejan, se rastline iz plitveje posejanega semena poprej razvijajo in ovirajo kasneje iznikle rastline v tisti, kar se maščuje na žetvenem prinosu.

Sejatev se vrši ali z roko na široko ali v vrste. S sejanjem v vrste se doseže naslednje koristi:

1. Vse seme se spravi v enako globino, vsled česar kljuje, se razvija in zori enakomerno.

2. Prištedi se znatna količina semena, okoli ene četrtine od one količine, ki se porabi pri setvi z roko.

3. Biljke so na njivi pravilno in enakomerno razredčene in vsled tega od solnca bolje in enakomerno obsijane, tako da redkeje poležejo in so bolj odporne proti raznim boleznim. Tudi plevel se pri taki sejalni lažje zatira.

Podrobnejši podatki o količini semena pri raznih setvah slede.

korenje kakor tudi domača detelja zgodnje oprostita vrhu rastoče varstvene rastline in se začne lahko krepko in samostojno razvijati. To je pa za take kraje kakor so naši, največjega pomena posebno v rokah malega in srednjega pesetnika.

Kakor je zimskemu ječmenu že iz tega vzroka pripisovati velik pomen za naše kmetijske razmere, tako moramo po drugi strani tudi priznati, da daje ječmen v zrnu in slami izvrstno krmo za naše živali. Njegovo zraje je poleg turščice najboljše in naicenejšo.

krnilo, ki ga doma pridelujemo. Ječmen daje izvrstno krmno zlasti za prašiče in govejo živino, pa ne samo v tem slučaju, če jih je treba debeliti, ampak tudi za druge namene. Ječmen dajemo z najboljšim uspehom doječim svinjam pa tudi molzni govedi. Pa tudi njegova slama je prav dobra pomožna klaja za govejo živino, ki jo z najboljšim uspehom primešavamo detelji in senu. Bolj je mehka in tečna kakor pšenična slama.

Spricho vseh teh prednosti je pridelovanje zimskega ječmena tudi nadalje posvečati vse potrebno skrb, ker se daje njegovi pridelke še v enem in drugem pogledu izboljšati. Z odbiranjem semen in s primernim gnojenjem bomo največ dosegli.

Pred jarm ječmenom imamo naš zimski ječmen to prednost, da daje bogatejšje pridelke in bolj tečno zrnje.

□

Gnojimo travnike!

Blizu se čas jesenskega obdelovanja in gnojenja. Ne pozabimo v tem času naših travnikov! Naši travniki so potrebni gnojenja. Z dobrim gnojenjem bomo največ dosegli in najbolj podprli travniško rodovitnost. Zlasti pri naših gospodarskih razmerah je treba za travnike nekaj več storiti, ker jih imamo vobče premalo in so nam v teku let močno opesali. Pozna se to ne le na slabši rasti, ampak tudi na tem, da je ruša polna plevla. Pri nas potrebujemo predvsem dosti krmne in pa točne krmne, če hočemo našo živinorejo povzdigniti. To se da, našim majnim posevkom doseči le z dobrim gnojenjem travnikov. V tem pogledu se dajo doseči še jako lepi uspehi. S primernim gnojenjem se bo ruša v vsakem oziru zboljšala. Dosegla se bo bogatejša košnja in kar je pri nas tudi zelo važno, dosegla se bo tudi bolj tečna košnja. Marsikateri plevel, ki se sedaj šopiri po travniku, bo izginil, dočim se bodo okrepile razne dobre trave in detelje, ki so sedaj zatrta v svoji rasti, ker jim manjka življenjskih pogojev zlasti potrebnega živeža.

Zboljšata se bo tudi tečnost sene in olave, če bomo travnike dobro gnojili. In kar nam je treba bolj kot kdaj prej gledati in delati! Po gnojenju raste namreč krmna, ki je bolj tečna. Po njej je pri živini več užitka. Dobimo pa tudi boljše gnoj. Uvažujmo vse to! Na ta način zboljšujemo namreč vse, zboljšujemo živinorejo in zboljšujemo tudi naše poljedelstvo, ki potrebuje danes tudi več gnojila in boljše gnojila.

V dobrem gnojenju naših travnikov moramo zazreti tudi najvažnejši in najbolj glavni pogoj za zboljšanje vse naše živinoreje in z njo vred vsega našega gospodarstva. Po tej poti pridemo najlažje do pravega cilja. Če nimamo domašnjih gnojil za gnojenje naših travnikov, potem si moramo pomagati z umetnimi gnojili, ki se po dosedanjih izkušnjah prav dobro spopadajo po travnikih.

□

Z Kmetijskim bank po deželi. Oddelki za kmetijstvo priredi v prvi polovici meseca oktobra t. l. sledeča predavanja na Stajerskem: V. nedeljo, dne 7. oktobra, t. l. Svedina, o jesenski pripravi zemlje, Strekelj, 2. Spitalič, okr. Koparce, o kletarstvu, Stambberger, 3. Benica, Prekmurje, o kmetijstvu, Pavlica, V. nedeljo, dne 14. oktobra, t. l. Koprivnica, o živinoreji, Wertig, 2. Frank, o izboljšanju kmetijstva, Strekelj, 3. Zibika, o kletarstvu, Stambberger, 4. Sakratovec, Prekmurje, o odbiru semen, Pavlica.

VINOGRADNISTVO.

Navodilo k uporabi čistih, plemenitih glivc.

Cev, kjer se glivice na želatini nahajajo, se sme šele neposredno pred uporabo odmašiti. Cevke se morajo skranjevati na suhem, temnem in hladnem prostoru, kjer ni prahu.

Pet, ob hladnem vremenu do sedem dni pred trgatvijo se mora mošt iz najboljšega grozdja enkrat mglo prevreti, ali vsaj četrt ure pri 65° C. kuhati v posodi. Glivice ene cevke zadostujejo petim do šestim litrom mošta.

Posoda ne sme biti kovinasta in se o mora takoj pokriti, ko je mošt zavrel.

Na to se počaka, da se mošt shladi na 25° C.

Shlajeni mošt se nato cepi s čistimi plemenitimi glivicami na sledeči način. Kupljeno cevko se na zunaj dobro osuši, zamašek iz vate z gorečo žvgalico ali svečo opali in naglo odstrani. V cev se vlije množina ene žlice pripravljene mošta in se dobro odstrani površino rumene želatine z snažno leseno palčko. Zato mora biti lesena palčka daljša kakor je cevka. Nato se izlije nastalo motno tekočino iz cevke v pripravljeni shlajeni mošt in se ga dobro pomeša. Če se nato skrbno pokrije posoda, je obvarovan cepljeni mošt škodljivih kali in gliv, ki povzročujejo vinske bolezni. Posodo se postavi, kjer vlada zmerna toplota in se jo včasih strese, da začne močno vreti, kar lahko pet do šest dni traja.

Ko mošt močno vre, se ga porazdeli v sode. Enemu polovnjaku se pridene eden in pol do dva litra kipečega mošta.

Če se hoče spraviti večje množine mošta v vrenje, se vlije pet litrov takega iz ene cevke pripravljene mošta, ki se nahaja v polnem vrenju, v snažen sod 50. litrov, ter se jim doda 30 litrov svežega mošta. V par dneh bo vrenje tako močno, da bo čisti kipeči mošt gođen da se bo vcepilo čisto kipeče pri drugih moštih. Na vsak polovnjak se doda 2 do 3 litre čistokipečega mošta.

Naroča se pri Drž. kmet. kem. zavodu v Mariboru s kolekovano vlogo. Ene cevka stane 2.— Din.

□

Ravnateljstvo drž. kmet. kem. zavoda v Mariboru poroča o razvoju grozdja v primerjalne namene, kar bo gotovo zanimalo producente in konsumente.

1./VIII. 1./IX. 15./IX.

Leta 1921:

teža grozda v g	0.44	0.85	1.13
število jagod	1.11	1.14	1.12
teža ene jagode v g	0.36	0.70	0.93
kislina v 100 cc soka	4.29	1.90	1.15
% kislina	3.27	1.63	0.90

Leta 1922:

teža grozda v g	0.69	0.74	1.13
število jagod	1.58	1.32	0.90
teža ene jagode v g	0.44	0.56	0.80
kislina v 100 cc soka	4.9	1.98	1.56
% kislina	4.0	1.17	0.95

Leta 1923:

teža grozda v g	0.51	0.55	0.72
število jagod	1.19	0.46	0.89
teža ene jagode v g	0.33	0.65	0.73
kislina v 100 cc soka	3.50	2.83	2.11
% kislina	3.19	2.65	1.85

Grozdje zaostaja v zorenju. Kvaliteta in kvantiteta vina bo slaba.

z Konvencija o vinu in pivu s Češko-slovaško ne bo več podaljšana, ker se je izkazala kot škodljiva za naše gospodarstvo.

Vprašanje industrijskih kreditov.

Vprašanje industrijskih kreditov je najtesnejši zvezi z našimi valutnim problemom. Naša industrija se je po preobratu močno razvila. Merodajni krogovi so to pripisovali inflaciji ter označevali ta razvoj kot nenormalen in nezdrav. V koliko je to pravilno ali ne, ne bomo raziskovali, dolžnost države pa bi bila, da bi skrbela zato, da se ta industrija, ki je zgrajena z velikimi žrtvami in neumornim delom, še nadalje razvije in izpopolni, kajti bilo bi naravnost katastrofalno, če bi naša industrija zopet propadla. Koliko delavskih družin bi ostalo brez kruha, koliko eksistence bi bilo uničenih, stanje in obstoj naše domače industrije pa najbolj ogroža državna sama z vedno novimi bremenmi, ki jih v sedanji gospodarski stagnaciji ne more več prenašati. Najaktualnejše pa je vprašanje kreditov. Od države, ki sama vedno in vedno išče kreditov v inozemstvu, jih ni pričakovati, da bi bila ravno ona v prvi vrsti poklicana, skrbeti za to. Toda naš finančni minister nima niti toliko denarja, da bi izplačal državne dobavitke. Edin izhod iz tega položaja je v iskanju inozemskih kreditov. Tu pa se pojavljajo zopet nove težkoče. Inozemstvo večinoma ne pozna naših razmer ali pa je o njih poučeno napačno. Po lastni krivdi uživamo glas neure-

jene države, kateri nikdo ne zaupa. Drugo težkočo pa tvori naše nezaupanje napram vsemu tujemu in bojazen pred podtujenjem naših domačih podjetij. Treba glavni vzrok pa je iskati v nestalnosti naše valute. Dokler naša valuta ni stabilna in dokler vprašanje naših državnih dolgov ni urejeno, bo inozemstvo vedno gledalo na nas z neko rezervo in skepto. Edin izhod iz tega položaja bi bil v prodaji gotovega dela akcijskih takih podjetij, ki brez novega kapitala ne morejo več nadaljevati z obratom in bi bila prisiljena likvidirati. Zalibog pa pri takih transakcijah navadno ne pride v deželo oni kapital, ki bi ga bilo želeli. Toda spricho naše oficijelne gospodarske politike, ki stremi na eni strani za nacionalizacijo tujih podjetij, na drugi strani pa tira domača podjetja k tujemu kapitalu, ni boljše izhoda. Trnjeva je pot onih, ki morajo danes iskati kredite v inozemstvu. Toda, če bomo premagali to krizo, je upati, da bo tudi naši industriji pošljalo lepše solnce. Dolžnost poklicanih činiteljev pa bi bila, da se oni brigajo za to, da se s potrebnimi krediti omogoči obstoj in razvoj domače industrije, če hočemo postaviti na gospodarskem polju samostojni in doseči mesto, ki nam po naravnem bogastvu naše države pripada.

□

t Seznanji o industriji in veletrgovini. Trgovski gremij naznanja vsem zainteresentom, da je prejel od trgovsko-obrtniške zbornice izdane seznanje o vsej industriji Slovenije, kakor tudi seznanje importnih in eksportnih trgov, ki se dobe v gremijski pisarni, Jurčičeva ul. 6. g. Dobava kruha. Dne 8. oktobra t. l. se bo vršila pri komandi mesta v Slov. Bistrici, dne 9. oktobra pa pri komandi mesta v Doljem Dravogradu druga o-fertalna licitacija glede dobave kruha za garnizijo Slovenska Bistrica, oziroma Doljni Dravograd. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava stekla in leskovih obrobov. V pisarni uprave smodnišnice v Kamniku se bo sklenila dne 1. oktobra t. l. direktna pogodba za dobavo 60 kvadratnih metrov navadnega stekla za okna in 10 tisoč komadov leskovih obrobov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

TRŽNE CENE.

g Mariborsko Sejmisko poročilo. Na švinjski sejmi dne 21. tm. se je pripe-ljalo 244 svinj; cene so bile sledeče: Mla-di prašiči 5-6 tednov stari komad 200 do 275 D; 7-9 350-500; 3-4 mesece 625 do 900; 5-7 mesecev 1200-1400; 8-10 mesecev 1500-1875; 1 leto 2125-2400; 1 kg žive teže 22.50-25; 1 kg mrtve teže 28.75-32.50 D.

Blagovne borze 25. tm. Novi Sad: pšenica baška 360-375, banatska 350-367.50, sremiska 360, ječmen baški 280, baški 275, sremiski 275, oves baški 250, turšica baška 260, moka 0-570, 0-6 385-395.

Za 100 dinarjev se je dobilo v torek 25. tm. v devizah: 1.20 dolarja, 6.20 avst. carskih frankov, 80.000 avst. kron, 37.20 češkoslov. kron, 24.50 italijanskih lir, 20.000 ogrskih kron, 143.000.000 nemških mark, 1870 francoskih frankov.

Konjska dirka v Ljutomeru.

Ljutomersko kasaško društvo je v nočelo dne 16. septembra zaključilo letošnje sezono z jesensko vozno dirko. Tekma ni le v športnem oziru lepo uspela, marveč je tudi pokazala uspeh, ki ga je dosegla konjereja ravno v ljutomerskem okraju s smotrenim in vztrajnim delom. Lepo jesensko vrenje in bogati program je privabil veliko turcev in domačinov na idiličen Cveti Proga, sam na sebi, dobra, je vsled zadnjih nali-fov precej trpela, tako, da posamezni vozači niso dosegli minimalnih časov, kakršnih smo videli pri prejšnjih dirkah. V nastopnem izidi:

Prvenska enovprezna dirka — za tri-letne konje, 2100 m, 8 tekmecev: 1. g. Slavič Marko iz Ključarovec s svojo triletno žrebico Buffo 4 : 12; 2. g. Slavič Alojzij iz Banovec z Orlovi II,

4 : 35; 3. Slavič Alojzij iz Banovec s Sokolom 4 : 36; 4. Jurša Alojzij iz Gor-nje Radgone z Oranom 4 : 32; kot peta je dospela na cilj triletna Dragolina, last istega gospodarja v 4 : 53. Zadnja dva konja sta tekla izven konkurence; 6. Slavič Anton iz Grab z žrebcom Polde-rom 5 : 01. — Glavna enovprezna dirka za 4- do 10letne konje na 2100 m (z po-pusti oziroma dodatki za posamezne ko-nje): 1. Bunderl Ivan iz Veržeja z 4-letno Koketko 3 : 49; 2. Filipič Miha iz Stare-movevasi z 8-letno Pino 3 : 56; 3. Seršen Jožef iz Veržeja z 4-letno Vislo 4 : 01; 4. Razlag Alojz iz Sitarovec z 5 letno Ovino 4 : 18; 5. Slavič Anton iz Grab z 8-letno Pavlino 4 : 24; 6. Slavič Alojzij iz Banovec z 8letno Nigro 4 : 27.

Za prvenstvo v kmetiskem derbyu sta tekmovala g. Filipič Miha iz Staremovevasi z 4-letnim žrebcom Pozorjem (3:49) in pa g. Slavič Anton iz Grab s svojo 4-letno žrebico Čifo (4:43).

Prvi je odnesel poleg denarnega tudi častno darilo, ki ga je darovalo Maribor-sko dirkalno društvo.

Dvovprezna dirka za triletne in sta-rejše konje na 2800 m daljave (z popu-sti, oziroma dodatki): 1. Bunderl Ivan iz Veržeja s svojo Koketko in Vislo 5:26; 2. Slavič Alojzij iz Banovec z Nigro in Buffo 5:53; 3. Filipič Miha iz Stare-movevasi z Pozorjem in Pino 6:04; 4. Slavič Anton iz Grab s Poldekom in Pavlino 6:56. Pri zadnji točki — dvovprezni dir-ki za triletne in starejše konje ljuto-merske kmetijske reje, ki do te dirke niso dobili tisoč dinarjev, prispele je prvi na cilj Slavič Anton iz Grab s Poldekom in Buffo v 6:31; 2. Slavič Alojzij iz Banovec z Orlovi II. in Sokolom v 6:58; 3. Jurša Alojzij iz Gornje Radgone z Oranom in Dragozino v 7:15. Slavič Anton iz Grab z Čifo in Pavlino v 7:07; 4. Al-fred Rossmann iz Radvanjega s Salvo in Nado v 7:12; vozila je gospa Rossmann-tova sanka.

Po izpustnem sporodu je čestital na-stopnik pokrajinske uprave, šef oddelka za kmetijstvo g. Ivo Šanin predsedstva na lepem uspehu ter v kratkih besedah poudarjal pomen dirke za povzdigo kmetijske konjereje.

Naša morska obala od 600 km je brez obrambe! Snujmo Jadransko Stražo!

Sport.

! POLNP. Prvensvena tekma »Maribor« : »Svoboda« se odigra 30. tm. ob 15 uri na prostoru »Maribora«. Sodnik g. Nemec.

! Kolesarski klub »Peruna« vabi člane veseličnega odseka k seji, ki se vrši v sredo, dne 26. septembra ob 20. uri zve-čer v klubovi sobi v Narodnem domu. Polnoštevilna udeležba dolžnost!

Iz življenja in sveta.

Časopisi nekda in sedaj. Časopisje je že silno staro in se je te-ko mi dolgo vrste let razvilo do današnje oblike. K najzgodovitejšim iznajdbam časopisja pa moramo prištevati nedvom-no one, ki so skušali časopisju poleg svoje običajne vrednosti dati še poseben praktičen pomen. Tako je leta 1861 iz-šla prva številka »Bertholdovega žepne-ga roba« (Bertholds politisches Taschenbuch). Ta list je bil tiskan na ka-liko in si je čitatelj lahko z njim obri-sal tudi roke po umivanju, ko je list pre-čital. List, ki zahvaljuje svoj obstoj nekemu angleškemu spekulantu, je bil 11 colov širok in 18 dolg. V Londonu se je prodajal po 4 pence. Šteti nameni je imel Greenockov list, ki je začel izhajati leta 1849. Tiskani je bil na fino platno. Izdajatelj je priporočal svojim čitate-ljem, naj uporabljajo list, ko so ga pre-čitali, kot žepni roba, češ, da tiskarsko črnilo ne gre v stran in si vsak čitatelj s tem prihrani nošnjo žepnega roba. Največji list, ki je sploh kdaj izhajal, pa je bil »Illuminated Quadruple Com-Station« izšel je leta 1839 v New Yorku. List je meril 8 in pol krat 5 stopinj ter je obsegal osem strani. Vsaka stran je imela trinaest kolon. Ta časopis je bil

Kako težak, da ga je čitatelj komaj držal v rokah. Štirideset ljudi je delalo osem tednov, preden so izgotovili prvo številko. Zato pa je menda izdajatelj tudi ločilo, kakor je čitati takoj na prvi strani, da mora ta list izhajati vsakih sto let samo enkrat. Pred vojno je izhajal v Kavkazu list, ki je imel tako droben tisk, da ga je bilo mogoče čitati samo s povečalnimi steklom. Poseben kuriozum je bil tudi »Časopis za noge«, ki je nekaj časa izhajal v Parizu in seje pečal samo z nogami ter je s tega stališča opisoval vse politične in druge svetovne dogodbe. Svojim čitateljem je dal stalno nasvete, kako si ohranijo zdrave noge.

Ukradla svojo hčerko.

Pred par dnevi je prijavil umirovljen policijski tajnik Hugo Laehne dunajski policiji, da mu je njegova, od nje ločena žena, doktorica medicine, Alica odvedla njegovo 14-letno hčerko Magdo Laehne. Ločitev zakona je bila izrečena že pred več leti in gospa Alica se je ponovno poročila s konjiškimi kapetanom Imbre Czernyakom, ki živi v Newyorku. Tudi je že več let živela pri njem v Newyorku, kjer je izvrševala zdravniško prakso, a se je nedavno vrnila na Dunaj. Sodišče je pri ločitvi zakona priznalo hčerko očetu, materi pa je dovolilo, da od časa do časa poseti svoje dete. Za dne 11. septembra je bil zopet določen tak sestanek matere s 14-letno hčerko. Popoldne tega dne sta se sestali v neki kavarni, odšli nato v neko slaščičarno, potem pa ju ni nikdo več videl. Hčerka se ni več vrnila v penzionat, kjer se je šolala. Oče je stvar nemudoma prijavil policiji ter je opozoril na to, da je mati najbrže odpeljala hčerko v Ameriko, da jo tako iztrga očetu. Dunajska policija je takoj uvedla preiskavo ter dognala, da je gospa Czernyak res kupila pri neki agenturi vozni list za Ameriko ter da je iz Rotterdamu odpotovala s parnikom, ki je odhajal v Ameriko. Toda potovala je sama. Hčerke ni bilo pri njej. Zaslišana, ni hotela dati nikakih pojasnil o sedanjem bivališču odvedenega dekleta. Povedala je samo, da živi hčerka sedaj na Holandskem, dokler ne dobi od ameriških oblasti dovoljenja za preselitev v Ameriko. Nadaljne poizvedbe so dognale, da je mati v bojazni, da ne bi najdene hčerke zopet izgubila, odpotovala z aeroplanom na Holandsko ter prepeljala hčerko zopet z aeroplanom v Monakovo in od tod dalje v Švico. Policija je obvestila o dogodku vsa pristanišča in sedaj čaka nesrečni oče, kdaj se mu zopet povrne ljubljena hčerka, ki mu jo je ukradla njena lastna mati.

Kako staremu kipu teče kri, duhovnim gospodom pa denar.

Dne 19. t. m. so prinesli italijanski listeletče poročilo iz Napelja: »Danes so se med mašo na čast sv. Gennarja, (Jannarja), patronu mesta Napolja, vršili slovesni liturgični obredi. Ob 10. uri 5 minut je začela iz Kristovih ran curljati kri. Cerkev je bila natlačeno polna po božnega občinstva, ki je prisostvovalo temu gniljivemu prizoru.«

V Napolju imajo namreč že dolga leta čudež. V tamošnji katedrali sv. Gennarja je stari kip, ki je vse leto podoben navadnemu kipu. Kadar pa napoči romarski dan 19. septembra in pride na tisoče ljudi po »odpuške«, se zgodi čudež, ki marsikaterega naivnega človeka prišili na kolena.

Zgodi se namreč, da začne med službo božjo iz Kristovih ran curljati kri. Ljudje se križajo in molijo, zraven pa obilno darujejo v pušice in kupujejo sveče. Kakor na vseh romanjih, tako tudi tu poberejo duhovni gospodje lep denar za maše.

Ali se res dogaja čudež? Dolgo so ljudje verovali, da so Kristove rane v napoljski cerkvi sv. Gennarja res drugačne nego po drugih cerkvah, t. j. da Bog dela na tem lesenem kipu reči, ki so po naravnih zakonih nemogoče. Toda oni, ki so bili v sorodu s sv. Tomažem in so hoteli poprej vsako stvar otipati in preiskati, preden so verjeli besedam in očem, so razkrili, kako nastaja ta krvavi čudež.

V notranjosti Kristusovega kipa se nahaja goba, ki je namočena v mlačno kozjo ali drugo kri. S posebnim apar-

atom to gobo stisnejo in se ravno med mašo pokaže na ranah rdeča kri.

Spomnimo se, kako je pri nas delala čudeže slavna »vodiška Johane«. V Napolju ni nič drugače. Ker pa je južno-italijansko ljudstvo, med katerim imajo večino ljudje, ki ne znajo čitati in pisati, tako lahkoverno, da veruje v »čudeže«, se vsako leto 19. septembra pokaže kri na ranah starega kipa.

Gospodje mislijo, da bodo s tako goljufijo popoljšali svet! V resnici pa popoljšajo svoje — žepce.

Kdo se hoče pomladiti?

Morda so cenjeni čitatelji — še bolj pa seveda dražestne čitateljice — izvedeli, da se učenjaki pečajo s pomladitvijo človeka in da so dosegli na tem polju tudi že praktične uspehe. Pred leti so vzbudila posebno pozornost raziskovanja dunajskega zdravnika Steinacha. On je bil tako goreč v razširjanju svojih znanstvenih izsledkov (pravzaprav v razširjanju svojega imena in slovesa), da so bili nepoučeni ljudje prepričani, da je že iznajden čudodelni stroj, ki bi vanj potiskali stare ženske, da bi se pri drugem koncu prismehtljale na svet zale deklice. Vse to je bila prevara, kajti izsledki prof. Steinacha spadata po svojem bistvu pred učenjake, nikakor pa ne v široko javnost.

Vendar pa so se jeli s vprašanjem pomladitve človeka pečati tudi drugi zdravniki — učenjaki. Profesor pariške medicinske fakultete dr. Voronov (po imenu soditi, ruske krvi), je iznašel poseben način operacije interioicijalnih žlez. Znano je, da imajo žleze velik vpliv na oblike človeškega telesa. Z dotično operacijo se doseže, da človek izgleda mladostno in da se počuti kakor mladenci.

Operaciji dr. Voronova se je podvržlo več odličnih ljudi. Med zadnjimi je znani belgijski pesnik Maurice Maeterlinck. Tudi sloviti »politični tigris«, bivši ministrski predsednik Clemenceau, ki ima na plečih že sedemdeset let, je zapopal nožu dr. Voronova svoje žleze, hoteč biti še pred smrtjo mlad in fantovske volje. Operacija je uspela.

Nek angleški kirurg je mnenja, da operacija škoduje zdravju in da bodo taki ljudje čez dve leti umrli. Bomo videli! Verjetno je, kajti narava se nikoli ne da »vleči za nos«. Naravna pa taka pomladitev ni.

Škodljivost hipnoze na živce.

V dunajsko bolnico je prišel te dni krog 30-leten mož, ki je izgledal popolnoma zdrav. Tožil je, da ima popolnoma uničene živce. Posebno je tožil o glavobolu, ki ga vedno bolj in bolj pogosto napada. Razen tega je zadrževal, da čuti v sebi vedno nemir, vedno je razburjen, trese se in na prstih je popolnoma izgubil vsak občutek. Ničesar ne more otipati. Zadrževal je, da ni bil nikdar bolan. Pred tremi leti je spoznal nekega človeka, ki je ozdravil neko histerično in nervozno žensko s tem, da jo je hipnotiziral. Tudi on mu je potožil, da ga večkrat napada omedlevica. Ta človek se mu je takoj ponudil, da ga ozdravi. Res ga je hipnotiziral, toda kar se je žnjim potem zgodilo, mu ni jasno. Od tega dne naprej ima opisane bolečine in občutke. Zdravniki si niso znali drugače pomagati, kakor da so poskusili s hipnozo. Res so ga hipnotizirali. Za časa hipnoze je bolnik izpovedal, da mu je prvi hipnotizer sugeriral bolečine in občutke, ki jih je imel od tega časa, a se nato ni mogel spominjati. Po hipnozi se je prebudil kot popolnoma zdrav človek. Tako je hipnoza na eni strani ubila živce, na drugi strani pa jih je zopet popolnoma izlečila.

Prva Evropejka pri Rais-uliju.

Rais-uli je znameniti šejkinropar, ki ima v Maroku največji vpliv in ki se je že čisto postavil evropskim oblastem po robu. Tudi sedaj se bojuje s Španci, in jim povzroča veliko skrbi. Drzna angleška preiskovalka Mis Rosita Forbes, ki se mudi sedaj v Maroku, ga je nedavno prosila, če bi ga smela obiskati. Na splošno začudenje je glasoviti ropar v to privolil in Mis Forbes je prva Evropejka, ki ga je obiskala. Bivala je pri njem več tednov. V nekom angleškem listu pripoveduje o svojih dogodkih pri Rais-uliju ter pravi med drugim: Šest tednov sem bila pod njegovim varstvom.

On sam mi je pripovedoval zgodovino svojega življenja. Ko sem prišla v Tetuan, so me sprejeli njegovi služabniki ter me odvedli v njegov grad Tazrut v Feni Arasu. Sprva so hoteli, da bi potovala v neke vrste rdeči omari, ki je bila privezana na dva konja. Ko pa so videli moje jahalna škornje, so mi privredli krasnega arabskega konja, ki gotovo še ni nikoli nosil sedla. Na tem konju je šlo potem čez hribe in doline. Po dvodnevni potovanju smo dospeli v Rais-ulijevo vas, kjer ima krasen grad. Bil je že večer, ko me je prišel pozdravit Rais-uli sam. Nikoli še nisem videla takega moža. On je skoraj tako širok, kakor dolg, vendar pa sem prepričana, da nima nič masti, ampak same žile in kite. Njegovo prvo vprašanje je bilo, ali se interesira Anglija za Maroko. Odvrnila sem mu, da je Anglija prijateljica Španije. Nato so me odvedli v Zawo, to je njihov najsvetejši tempel. V njegovih vrtovih sem preživela najkrajše dneve. Stalno sta mi stregla dva služabnika, ki drugače spremljata svojega gospodarja na njegovih vojnihih pohodih. Rais-uli sam je največji čudež, kar sem jih sploh videla. Zadrževal mi je, da nikoli ničesar ne pozabi. In res mi je dobesedno ponovil razgovore, ki jih je imel pred desetimi leti ter mi na pamet povedal vsa pisma, ki jih je pred petnajstimi leti sprejel od španske vlade. Pozneje sem v španskem arhivu poiskala omenjena pisma in se prepričala, da jih je ponovil dobesedno.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadst.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 18.—1/2 20. ure
mladin. oddelek ob sobotah od 18.—19. ure

Cigara, cigareta ali pipa?

Tobak vsebuje tako zvani nikotin, brez katerega bi tobaka nihče še ne pogledal. Nikotina prost tobak je kakor pivo brez alkohola.

Množina nikotina v tobaku je zelo različna in je odvisna od vrste rastline kakor tudi od tega, kako se tobak pripravi. V celem je okoli 40 vrst tobakovih rastlin. Že pri sajenju rastline in potem pri sušenju listov je mogoče vlivati na odstotno množino nikotina.

Nikotin spada v vrsto alkaloidov, kakor morfin, kokain, strihnin, ki so vsi hudi strupi. V zdravstvu se nikotin uporablja le kot protistrup proti zastrupljenju s strihninom in pri zdravljenju boleznih tetana (neka vrsta bolezni, združena s krči). Nikotin vsebuje dušik. Tobakova rastlina, ki raste na zemlji, močno gnojena z dušikovimi gnojili, ima mnogo nikotina dočim se nahaja v tobaku, ki zraste na pešeni zemlji, kateri primanjkuje dušika, mnogo manj nikotina. Zato je odstotna množina tega strupa pri mnogih havanskih vrstah tobaka tako nizka. Tudi podnebje, način trgiranja listov in število rastlin, ki rastejo na gotovi površini, zelo vplivajo na tobakovo listje.

Sušenje listov se vrši na prostem zraku ali pa potem umetne toplote. Ko je listje suho, se napravi zopet vlažno, stisne skupaj, temperatura raste in tobak se pusti kipeti (fermentirati). Kako se ta proces vrši, ni točno dognano. Gotovo je,

da se pri tem kipenju izgubijo iz tobaka marsikateri škodljivi snovi, kakor n. pr. amonijak.

Okus tobaka napravi v prvi vrsti nikotin, katerega seveda ne sme biti preveč v tobakovih izdelkih. Važno je, koliko se nahaja nikotina v dimu, ker pride le dim v neposredno dotiko z ustni, grlom in pljuči. Koliko nikotina v tobaku pa preide v dim? Nekateri trdijo, da 75 odstotkov, drugi pa, da samo 25. Važno za to, koliko nikotina preide v dim, je način gorenja tobakovih izdelkov. V cigari gori tobak drugače kakor v cigareti ali pipi in zato izkazuje dim v teh treh slučajih različne odstotne množine nikotina. Čim bolj gori tobak, tem manj nikotina je v dimu. V dimu je zlasti mnogo nikotina, ako dim gre skozi mnogo tobaka, ki se ni zgorel, tako n. pr. skozi cigaro, ker se popoti navzame nikotina iz še neizgorlega tobaka. Cigareta ima glede tega najpovoljnejše pogoje, ker zelo dobro gori in je pot dima skozi cigareto kratka. Najslabše gori tobak v pipi, cigara pa se drži v sredi.

Za smeh.

Same kosti.

Ožbovt: Slišite, gospod nafačar, tehle kosti pa ne bom glodal.

Nafačar: »Kaj ste že kdaj videli vola brez kosti?«

Ožbovt: »Pa tudi brez mesa ne!«

Pijanska pozabljenost.

Ožbovt Šveglja, ki je znan že širom svoje ožje domovine, pride po oprasku v Ljubljano in se ga mimogrede v gostilni tako hudo naideva, da ne zna domov. Zato se obrne na bližnjega stražnika: »Slišite, ali veste, kje je doma Ožbovt Šveglja?«

Stražnik: »Ali niste to vi sami?«

Ožbovt: »Saj Vas nisem vprašal, kdo sem jaz, temveč kje sem doma...«

Izpred sodišča.

Polikarp Uzmovič (zagovorniku): »Gospod odvetnik, res dobro ste me izmazali.«

Odvetnik: »Kajnel Popolnoma ste oproščeni.«

Polikarp: »Sedaj mi pa še povejte, ali smem ukradeni denar tudi zapiti...«

Ne verjame v pekel.

Genovefa: »Gašperja pa že ne vza- mem, ker je brezverec in ne verjame v pekel.«

Mati: »Le vzemi ga, pa bo kmalu verjel v pekel!«

Težkoče.

Ožbovt: »Jaz sem bil sedaj cel leden v Avstriji.«

Gašper: »Ali si dobro izhajal z znanjem svoje nemščine?«

Ožbovt: »O, prav dobro, samo razumel me ni nihče.«

NAJCENEJŠA

MANUFAKTURA

VMARIBORU GLAVNI TRG 12

KNJIGOVEZNIKA

MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA
JOČA DELA.
IZVRŠEA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Prvovrstna ženska pisarniška moč

s prakso in perfektnim znanjem slovenščine in nemščine, stenografije, strojepisja ter event. knjigovodstva, se išče. Plača dobra. Ponudbe na poštni predal 5 Maribor. 2080 3-2

Tužnim srcem naznanjamo prijateljem, sorodnikom in znancem tužno vest, da je dne 25. septembra 1923 v duševni zmedenosti naglo preminula gospa

Matilda Goričan, roj. Mec.

Pogreb drage pokojnice se vrši v četrtek, dne 27. septembra ob 10. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju. Sv. maša zadušnica bo darovana dne 28. septembra v frančiškanski župni cerkvi.

MARIBOR, dne 26. septembra 1923.

2102

Žalujejo ostali.

Najboljše in najcenejše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlačovina, volneno blago, plavina, cefir, šifon, platno, izgotovljene obleke, srajce, predpasniki, nogavice, robci, odeje itd. se dobi prvovrstno pri

L. N. Šoštarich, Maribor

Aleksandrova cesta številka 13. 2572

Velika zaloga

cementa, traverz, železa in dr.

po ugodnih cenah.

2576

Pinter & Lenard, Maribor,
Aleksandrova cesta.

Perilo

klobuke

čepice

čevlje, dokolenice, dežnike ter razno modno in galanterijsko blago najugodnejše pri

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Objava!

Vijudno javljam, da smo prevzeli po trdki P. Hochegger in drugovi, ki se je razšla, „Tvorico pohištva in stavbeno mizarstvo“, Maribor, Koroška cesta 46, v lastno režijo, ter da bomo vodili isto pod firmo

3075 5-3

„Mariborska lesna industrija“.

Prevzamemo vsa v stroko spadajoča dela, zagotavljajoč v vsakem oziru najcenejše in najvestnejše postrežbe, kar nam bode lahko mogoče, ker razpolagamo s prvovrstnimi močmi. Se priporočamo!

„Mariborska lesna industrija“

parna žaga, tvornica fesihih izdelkov, stavbeno mizarstvo. Tel. int. 160 Brzjav: Agil

Mala oznanila.

Gospodična k otrokom, ki ima ljubezen do njih ter je v vzgoji in oskrbi otrok vešča, se išče za takoj oziroma s 1. oktobrom. Ponudbe na gospo Slavko Laus, Bjelevar. 2088 2-2

Profesor poučuje slovenščino, francoščino, nemščino, slovenščino in nemško stenografijo. Razlagova ulica št. 15, pritišje. 2087 2-2

Gospodična, ki ima lepi rokopis in ki obvlada slovenski in nemški jezik v govoru in pisavi (stenografijo in stenotipijo), se trajno namesti. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod šifro „Zanesljiva“. 2085 2-2

Nočni čuvaj se sprejme. Nastop 1. oktobra. Naslov pove uprava lista. 2076 3-3

Učenec se sprejme pri trdki I. Baloh, Maribor, Grajski trg 3. 2056 10-5

Zamenjava stanovanja. Stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje, parket, električna razsvetjava, pritišje, sredini mesta, se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo. Vprašati: Sodna ulica št. 25, vrata 2. 5-4

Perilo za pranje se vzame na dom po nižji ceni. Vprašati pri Mariji Škrbine, Strossmayerjeva ulica 3.

Pietarje, izurjene, sprejema proti dobri plači od komada Pietarna v Strnišču, Slovenija r. z. z. o. z. Stanovanje preskrbljeno. Delo stalno. 2099 5

Na dobro hrano se sprejmejo gospodje in dame. Koroška c. št. 18, dvorišče. 2092 2-1

Hiša z njivo v Pobrežju ob Dravi št. 11 na prodaj 2093

Glasovir na prodaj za 9500 din. M. Ornik, Aleksandrova cesta 64. 2094

Soba se odda gospodu s 1. oktobrom. Naslov v upravi „Tabora“. 2095

Odda se soba za dva boljše gospoda. Naslov pove uprava „Tabora“. 2098

Migljenska brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Prvovrstna čevlarska delavnica R. Monjac, Maribor, Jurčičeva ulica 9, sprejema vse vrste naročil po meri in vsakovrstna čevlarska popravila. Cene zmerne. Postrežba solidna. 1118 30-29

Vedno prihajajo novitete v modno trgovino B. Veselinovič in Komp., Maribor, Gosposka ulica 26. 1933 10-9

Galanterija

drobnina, trikotaža
Samo na debelo!

Gaspari & Faninger
Maribor 1047
Aleksandrova cesta 48.

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5
trgovina s hišnimi potrebščinami, emailirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robno. Na drobno 1386

Po najnižji ceni

najlepše klobuke, srajce, kravate, nogavice, parfumarije in drugo modno blago dobi se samo pri trdki 2096

B. Veselinovič & Co.
Maribor, Gosposka ul. 26.

Fotoatelj M. Japelj Koroška c. 1

moderni portretni posnetki, povečave, industr. posnetki. Ogledje si izlože v Gosposki ulici (kavarna Central) in Šolski ulici. Odprto vsak dan od 8-12 in od 2-6 ure. Ob nedeljah od 9-12 in 3-5 ure. 1913 10-5

Lovec! Planinci!

Pristni tirolski lodni

in nepremočljivo blago za pelerine je došlo.

Franjo Majer, Maribor

Glavni trg 9. 1346

Palma
Ne na nisko ceno

temveč na kvaliteto

morate paziti kadar kupujete gumi polpetnike. Zahtevajte od Vašega čevljarja izrečno Palma kaučuk pete in potplate.

Z globoko tugo v srcu naznanjamo sorodnikom in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljeni oče, gospod

Franc Mravljak

veleposestnik in župan pri Sv. Antonu na Pohorju

v torek, dne 25. septembra 1923 ob pol 21. uri v 74. letu starosti mirno zatisnil za vedno svoje blage oči.

Pogreb dragega pokojnika je v petek, dne 28. septembra ob 10. uri dopoldne na domače pokopališče.

Pokojnika, ki je vse svoje življenje posvetil delu, ohranimo v blagem spominu.

Sv. Anton na Poh., 26. septembra 1923.

Katarina Mravljak, žena. Peter Mravljak, veleposestnik v Vuhredu, Franc Mravljak, profesor v Celju, Feliks Mravljak, bančni uradnik v Celju, Angela Mravljak, Anton Mravljak, Ivanka Mirnik, roj. Mravljak, Ivan Mravljak, Katarina Mravljak, Feliks Mravljak, Kristl Mravljak, otroci. Ema Mravljak, roj. Lakner, Marta Mravljak, roj. Hrašovec, Franc Mirnik, sinuhe in zet. Sestre, vnuki in vnujke. 2103

ZAHVALA.

Ob bridki nesreči, ki nas je zadela z nepričakovano izgubo našega dragega soproga, očeta, brata in strica, gospoda

dr. Vladimirja Sernec-a

odvetnika, starosta „Sokola“ in občinskega svetnika mariborskega

bili so nam v uteho vsi nešteti dokazi iskrenega sočutja in spoštovanja. Naj izvolijo sprejeti izraz naše iskrene hvaležnosti vsi bratje „Sokoli“, gospodje vojnihi, civilnih in cerkvenih oblasti, gospodje Mariborske Posojilnice, Citalnice in „Triglava“, pevski zbor Glasbene Matice, godbe, zastopstvo vseh javnih in narodnih korporacij, vsi pošiljalci prekrasnih vencev kakor tudi vsi številni spremljevalci rajnega na njegovem poslednjem potu.

Posebno se toplo zahvaljujemo gospodom govornikom, ki so ob sprevedu z tako gniljivimi besedami tolmačili žalujočemu zboru vso težkočo in bridkost izgube, ki nas je ob tej preuranjeni in nenadni smrti potrla.

2101

Globoko žalujoča rodbina.

Otvoritev nove zaloge pohištva lastnih izdelkov

po konkurenčnih cenah. Za solidnost se jamči.

Prost ogled! Šerter in drug, Maribor, Vetrinjska ul. 2. Prost ogled!

ARKO LIQUEUR TRIPLE SEC!

